

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ
ЗА РАБОТАТА НА ИНСПЕКЦИСКИОТ СОВЕТ
ЗА 2023 ГОДИНА

Дел. Бр.	01- 370/1	Даниела Рендевска
		[име и презиме]
Датум:	28-03-2024	Претседател
		[функција]
Место:	Скопје	[потпис]

III.3.3 Соработка со Државната комисија за спречување на корупција (ДКСК)	37
III.3.4 Соработка со Министерството за информатичко општество и администрација	39
III.3.5 Соработка со Институтот за демократија – Социетас Цивилис Скопје	40
III.3.6 Соработка со НВО Инфоцентар и партнерските организации	40
III.3.7 Соработка со Министерството за правда	40
III.3.8 Учество на проектот „Зајакнување на внатрешниот пазар“	41
III.3.9 Соработка со Државниот девизен инспекторат и Државниот пазарен инспекторат	41
III.3.10 Работен состанок со Државниот санитарен и здравствен инспекторат	42
III.3.11 Инфо денови	42
III.3.12 Учество во Националниот совет за формализирање на неформалната економија	42
III.3.13 Активности во врска со Законот за забрана и спречување на вршење нерегистрирана дејност	43
III.4 Подобрување на работењето на Советот	43
III.4.1 Вработување на стручни административни службеници	43
III.4.2 Пополнување на работни места во Инспекциски совет	43
Стратешки план на Советот 2024 – 2026 година	44
III.4.3 Годишен план за работа на Советот за 2024 година	46
III.4.4 Спроведување на обука за службениците во стручно-административната служба на Советот	48
III.4.5 Годишен план за спречување на корупција на Инспекцискиот совет	49
III.4.6 Реорганизација на Инспекцискиот совет	50
IV. БУЏЕТ И ФИНАНСИСКО РАБОТЕЊЕ	52
V. ЗАКЛУЧОЦИ	53

ЛИСТА НА КРАТЕНКИ

АМС	Агенција за млади и спорт
АХВ	Агенција за храна и ветеринарство
ДАРСМ	Државен архив на Република Северна Македонија
ДДИ	Државен девизен инспекторат
ДЗС	Дирекција за заштита и спасување
ДИГУ	Државен инспекторат за градежништво и урбанизам
ДИЖС	Државен инспекторат за животна средина
ДИЗ	Државен инспекторат за земјоделство
ДИЛС	Државен инспекторат за локална самоуправа
ДИП	Државен просветен инспекторат
ДИТ	Државен инспекторат за транспорт
ДИТИ	Државен инспекторат за техничка инспекција
ДИШЛ	Државен инспекторат за шумарство и ловство
ДКИ	Државен комунален инспекторат
ДПИ	Државен пазарен инспекторат
ДРС	Дирекција за радијациона сигурност
ДСЗИ	Државен санитарен и здравствен инспекторат
ДТИ	Државен инспекторат за труд
ДУИ	Државен управен инспекторат
ИУЈ	Инспекторат за употреба на јазиците
МАЛМЕД	Агенција за лекови и медицински средства
МЗ-СХ	Министерство за здравство – Сектор за хемикалии
МК	Министерство за култура
МТВ-КПО	Министерство за транспорт и врски – Капетанија на пристаништата Охрид
МТСП	Министерство за труд и социјална политика
ЗИН	Закон за инспекциски надзор („Службен весник на РСМ“ бр.102/19)
УЗКН	Управа за заштита на културното наследство
УСЖС	Управа за сигурност во железничкиот систем
ЦУК	Центар за управување со кризи
МИОА	Министерство за информатичко општество и администрација
ДКСК	Државна комисија за спречување на корупција
ЕБОР	Европска банка за обнова и развој

ИЗВРШНО РЕЗИМЕ

Годишниот извештај за работа на Инспекцискиот совет за 2023 година е изработен врз основана член 16, став (3) од Законот за инспекциски надзор (Службен весник на РСМ бр. 102/2019), согласно кој, Советот за својата работа поднесува годишен извештај¹ за информирање до Владата на Република Северна Македонија и Собранието на Република Северна Македонија, најдоцна до крајот на првото тримесечје на тековната, за претходната година.

Инспекцискиот совет е колегијален самостоен орган на државната управа, составен од претседател и шест члена, кои функцијата ја извршуваат професионално, со мандат од четири години. Законските надлежности на Советот се утврдени со Законот за инспекциски надзор, и вклучуваат: воспоставување на електронскиот систем за инспекциско работење („Е-инспектор“); давање мислења на шестмесечните извештаи за работа на инспекциските служби; давање на согласност на Годишните планови за инспекциски надзор; обезбедување генерички обуки на инспекторите и интерактивна обука на кандидатите за инспектори; издавање и одземање на лиценци; додека пак, преку постапување по претставки доставени од физички и правни лица ги лоцира можните неправилности во работењето на поединечни инспектори, прибира податоци, ги анализира и презема мерки во ситуации во кои наводите се потврдени, со цел зголемување на довербата кај граѓаните во севкупниот инспекциски систем.

Визијата на Инспекцискиот совет е модерен, функционален и ефикасен инспекциски систем, кој се потпира на најдобрите национални и меѓународни практики, во кој веруваат и граѓаните и економските оператори во Република Северна Македонија.

Работата на претседателот и шесте членови на Советот, е поддржана од стручно-административната служба, со која раководи генерален секретар, а со Правилникот за систематизација на работните места, систематизирани се вкупно 38 работни места, од кои на крајот на 2023 година, вкупно се пополнети само 13 (од кои 2 во мирување).

Во текот на 2023 година, Инспекцискиот совет одржал вкупно 77 седници, на кои се разгледани вкупно 618 точки.

Во 2023 година, Советот разгледал и издал:

- 45 налози за вршење на инспекциски надзор, од кои во 36 случаи е утврдена повреда на законите;

¹Инспекцискиот совет изработува посебен детален Годишен извештај за работа на инспекциските служби, кој го доставува до Владата на РСМ

- 27 согласности на Годишни планови за работа на инспекциските служби за 2024 година (УСЖС нема доставено);
- разгледал и усвоил 26 Извештаи за работа на инспекциските служби за период јануари-јуни 2023 година и се дадени позитивни мислења, додека две инспекциски служби немаат воопшто доставено извештај за работа и тоа: МЗ-СХ и УСЖС;
- разгледал и усвоил 26 извештаи за работа на инспекциските служби за период јули-декември 2023 година и се дадени позитивни мислења, додека извештај нема доставено само МЗ-СХ и УСЖС;
- За информирање разгледани се 25 извештаи за оценување на учинокот на инспекторите за 2022 година, додека 3 инспекциски служби не доставиле извештај (ДДИ, МЗ-ХЕМ и АМС).

Генеричките обуки од Годишната програма за генерички обуки на инспекторите за 2023 година беа реализирани преку самостојно учење на ЛМС Платформата односно преку електронскиот систем за управување со стручното усовршување и обука на инспекторите. За секоја завршена генеричка обука системот генерира сертификат на име на инспекторот која ја реализирал обуката во целост. Според податоците во системот, во 2023 година се генерирани вкупно 2998 сертификати за успешно реализирани генерички обуки на инспекторите во 2022 година.

Во согласност со член 49 став 3 од ЗИН, Советот на 15.06.2023 година донел Годишна програма за генерички обуки на инспекторите за 2024 година, која е проширена со една нова тема: Информатички систем за спроведување на инспекциски надзор, Е- Инспектор, која со исклучок на останатите теми од програмата ќе биде достапна на ЛМС платформата од месец март 2024 година, од причини што сеуште се работи на развој на Е-инспектор чиј вкупен број изнесува 15.

Во текот на 2023 година реализирани се вкупно две интерактивни обуки за кандидати за инспектори. Во периодот март-мај 2023 година, интерактивната обука ја посетиле вкупно 54 инспектори, а во периодот септември-декември 2023 година обуката ја посетиле вкупно 42 инспектори. Вкупната бројка на обучени инспектори од страна на Инспекциски совет (на државно и локално ниво) изнесува 96 во текот на 2023 година.

Во согласност со Стратегијата за стручно усовршување и обуки на инспекторите во инспекциските служби 2020-2024 година, Инспекцискиот совет веќе четири години гради и одржува база на обучувачи – инспектори, кои се сертифицирани за спроведување на интерактивните обуки за кандидатите за инспектори, која брои 23 сертифицирани инспектори обучувачи.

Во текот на 2024 година, после успешно спроведените интерактивни обуки, практичната работа и положениот практичен испит за инспектор, Инспекцискиот совет издаде вкупно 82 лиценци за инспектор, од кои 38 лиценци на државни и 44 лиценци на општински инспектори. Дополнително, Инспекцискиот совет во 2023 година има реиздадено вкупно 57 лиценци за инспектори со трајна важност.

Согласно член 18 став (1), алинеја 12 и член 45 став (1) од ЗИН, Инспекцискиот совет е должен да донесе решение со кое на инспектор ќе му ја одземе лиценцата за инспектор, поради пензионирање. Во таа смисла, во 2023 година, врз основа на известувања од инспекциските служби, Инспекцискиот совет донесе Решенија за одземање на лиценци на вкупно 22 инспектори, по сила на закон и заради исполнување на условите за стекнување право на старосна пензија.

Во текот на 2023 година, Инспекцискиот совет разгледал вкупно 496 претставки од кои некои се од заедничка надлежност на две или повеќе области на постапување, од кои 143 претставки се однесуваат на работата на инспекторите, 20 претставки се однесуваат на барање за инспекциски надзор, 273 претставки се препратени во надлежност на инспекциските служби, општините, како и на други органи на државната управа. Дополнително, од вкупниот број на поднесени претставки, за 70 побарани се дополнителни податоци и/или е констатирано дека се неосновани или некомплетни или дел од нив се повторуваат како претставки со иста содржина. Останатиот број од вкупниот број на поднесени претставки во Инспекцискиот совет, се од ист подносител и се со назив „известувања“, „приговори“, „жалби“ и слично, кои и покрај тоа што се поднесени како претставки, според содржината не се такви. Како показател во споредба со 2022 година биле поднесени 481 претставка, во 2023 година поднесени се за 4 % повеќе.

Врз основа на доставени претставки против работата на инспекторите, за кои Советот утврдил дека се основани, во текот на 2023 година поднесени се 26 иницијативи за утврдување на дисциплинска постапка за сторен дисциплински престап. Врз основа на повратните информации од инспекциските служби, поведени се 5 дисциплински постапки, за 12 иницијативи не се поведени дисциплински постапки, 6 се застарени согласно Законот за административни службеници, една е отфрлена поради исполнување на услови на пензија на инспектор, една е во тек и една е одложена од страна на Комисијата за дисциплинска постапка во инспекциската служба.

Инспекцискиот совет во текот на 2023 година интензивно работеше на развивање на софтверско решение („е-Инспектор“), за автоматизација на инспекциската постапка и инспекциското работење, кој ќе овозможи електронско поврзување и работење на сите 28 инспекциски служби под негова јурисдикција.

Согласно Планот за реализација на проектот, до крајот на 2023 година се развија 13 модули за:

- Државен инспекторат за земјоделство
- Агенција за храна и ветеринарство
- Државен санитарен и здравствен инспекторат
- Државен инспекторат за животна средина
- Државен просветен инспекторат
- Државен инспекторат за шумарство и ловство
- Државен комунален инспекторат
- Државен инспекторат за градежништво и урбанизам
- Државен инспекторат за локална самоуправа
- Државен инспекторат за транспорт

- Државен технички инспекторат
- Државен девизен инспекторат и
- Инспекторат за употреба на јазиците.

Врз основа на развиените модули, во периодот од септември до декември 2023 година, се организираа обуки за сите 13 инспекциски служби. На обуките беа поканети сите инспектори, а обуките се реализираа во Инспитниот центар на Инспекцискиот совет. На инспекторите и номинираните администратори има беше претставен електронскиот систем за спроведување на инспекциски надзор, е-Инспектор, а по завршување на обуката инспекторите имаа интерактивни вежби директно во системот, при што раководните инспектори имаа обврска да креираат инспекциски налог за себе и за инспекторите преку системот и да поминаа по една постапка, при што се генерираа записници и решенија директно во системот.

За поголемите инспекциски служби, како што се Агенцијата за храна и ветеринарство, Државниот инспекторат за земјоделство и Државниот санитарен и здравствен инспекторат, спроведени се дополнителни обуки за користење на системот.

Во периодот од 15 декември 2023 година до крајот на февруари 2024 овозможено е тестирање на системот, од страна на сите инспектори, со цел да се откријат и пријават одредени неправилности и грешки при спроведување на инспекциската постапка преку системот.

За потребите на инспекторите и олесното користење на е-Инспектор, се изработија Практично Упатството за примена на е-Инспектор и интерактивни видеа со упатства за сите алатки и функционалности на системот. Овие материјали се поставени на тестната и на продукциската околина, со цел постојано да бидат достапни за инспекторите.

Изработена е Наставна програма за употреба на е-Инспектор врз основа на која ќе се развие обуката SCORM, која ќе биде поставена на системот LMS – системот за електронско учење на Инспекцискиот совет, како дел од Годишната програма за генеричка обука на инспекторите и како задолжителна обука за сите инспектори. Оваа обука ќе биде достапна за инспекторите од март 2024 година.

Во текот на 2023 година, согласно Годишниот план за јавни набавки, Инспекцискиот совет објави оглас за јавна набавка, со предмет на договорот на набавка - Изнајмување на облак (Cloud) платформа за хостирање на системите на Инспекцискиот совет (системот е-Инспектор, ЛМС систем кој во себе вклучува е-учење, е-тестирање и одржување на конференции во живо и сопствен маил сервер за службена комуникација на службениот domeјн is.gov.mk, коишто овозможуваат поддршка во работењето на Советот) и склучи Договор за Изнајмување на облак (Cloud) платформа за хостирање на системите на Инспекцискиот совет кој е со важност од 12 месеци, односно до септември 2024 година.

Одржувањето на системот е-Инспектор е во рамки на проектот е-Инспектор – продолжување на поддршката на инспекциските реформи во Република Северна Македонија, поддржан од ЕБОР, од страна на ИТ компанијата ИТгма, која ги разви 13-те модули за приклучување на 13-те инспекторати на информацискиот систем за инспекциски надзор е – Инспектор (ДИЗ, ДИП, ДСЗИ, ДИШЛ, АХВ, ДИТранс, ДИЖС, ДИТИ, ДИГУ, ДКИ, ИУЈ, ДИЛС, ДДИ), до март 2025 година.

Со цел да се даде преглед на состојбите со човечките ресурси во инспекциските служби, во однос на бројот на систематизирани работни места на инспектори во 2023 година, планираните пензионирања на инспектори во 2023, 2024 и 2025, како и да се дадат препораки за подобрување на состојбите и идниот развој на инспекциските служби, Советот во јануари 2024 година изработи Информација за кадровската екипираност на инспекциските служби во 2023 година, со План за доекипирање 2024-2025 година и истата во јануари 2024 година ја достави до Владата на Република Северна Македонија. Според Информацијата, пополнетоста на работните места во инспекциските служби изнесува само 62 %.

Според работниот стаж, структурата на инспекторите вработени во инспекциските служби е следна:

- 37,39 % имаат повеќе од 20 години работно искуство;
- 23,79 % имаат од 16 до 20 години работно искуство;
- 18,75 % имаат од 11 до 15 години работно искуство;
- 12,83 % имаат од 6 до 10 години работно искуство и
- 7,24 % имаат помалку од 5 години работно искуство.

Фактот дека 37,39 % од инспекторите се со работно искуство над 20 години, е загрижувачки и потребно е многу итно да се преземат активности за постигнување на избалансирана структура.

Слична е и старосната структура на инспекторите вработени во инспекциските служби:

- над 60 години – 13,6 %;
- од 51 до 60 години – 31,36 %;
- од 41-50 години – 33,11 %;
- од 31-40 години – 19,19 % и
- до 30 години – 2,74 %.

Овие бројки се алармантни, од причина што 1/3 од вкупниот број на инспектори се на возраст од 51 до 60 години, а речиси 14% од вкупниот број на инспектори отпаѓаат на инспектори кои имаат повеќе од 60 години, односно инспектори кои во 2024 и 2025 година треба да заминат во пензија. Со други зборови, доколку итно не се преземат сериозни мерки, до крајот на 2025 година, бројот на инспектори во Република Северна Македонија ќе се намали за 13,6 %, само по основ на природен одлив заради пензионирање, а доколку следните 2 години не се реализираат нови вработувања, неколку инспекторати ќе постојат само формално, без можност да вршат ефикасен надзор.

Поради тоа, покрај итно вработување на нови млади кадри во инспекциските служби, интензивно треба да се работи и на идентификување и привлекување на административни и други службеници вработени во јавниот сектор, особено вработени кои веќе поседуваат лиценца за инспектор.

Инспекцискиот совет како координативно тело, во континуитет спроведува активности за унапредување на инспекцискиот систем во Република Северна Македонија, што вклучува интензивна комуникација и соработка со домашни и странски институции и организации.

Инспекцискиот совет одржува редовна, интензивна и продуктивна соработка со Кабинетот на Заменик Претседателот на Владата на Република Северна Македонија задолжен за политики за добро владеење, заради подобрување на координацијата, утврдување на механизми за олеснување на меѓуинституционалната комуникација, со цел зголемување на ефикасноста на антикорупцискиот систем во целина и дигитализација на општеството преку воспоставување и одржување на системот е-Инспектор.

Советот успешно и континуирано соработува со ДКСК на сите полиња од заеднички интерес. Имено, како резултат на успешната соработка меѓу Советот и ДКСК во Годишната програма за генерички обуки на инспекторите за 2022 година беше вклучена нова тема: Спречување на корупцијата, која Советот ја изработи во соработка со ДКСК. Оваа обука инспекциските служби можеа да ја вклучат во Годишниот план за индивидуално и стручно усовршување и обука на инспекторите, како една од најмалку трите генерички обуки коишто се вклучуваат од Годишната програма. Советот како дел од Национална стратегија за спречување на корупција и судирот на интереси 2021-2025, е назначен за надлежна институција заедно со ресорните министерства кои имаат инспекциски служби, како вклучени институции, да ја спроведат активноста Анализа на законските надлежности на инспекциските служби, чија цел е јакнење на надзорните и контролните механизми, преку прецизирање и разграничување на надлежностите на одделни инспекциски служби. Со спроведување на оваа Анализа ќе се реши проблемот на нејасно и непрецизно утврдени надлежности и преклопување на надлежностите помеѓу инспекторатите. За таа цел, односно прецизирање и разграничување на надлежностите на инспекциските служби, Инспекцискиот совет побара од сите инспекциски служби коишто се под надлежност на Советот, да достават конкретни предлози за измена на материјалните закони по кои постапуваат и во кои детектирале преклопувања на надлежности со други инспекциски служби. По добиените податоци Инспекцискиот совет во вториот квартал на 2023 година изготви Извештај во врска со преземените активности согласно Националната стратегија за спречување на корупција и судирот на интереси 2021-2025 и истиот го достави до ДКСК.

Инспекцискиот совет во текот на 2022 година реализираше интензивна и продуктивна соработка со Министерството за информатичко општество и администрација (МИОА) во рамки на изработката на новата Стратегија за реформа на јавната администрација за период 2023-2030. Инспекцискиот совет, како координативно тело на инспекциските служби, од јули 2022 година и во текот на целата 2023 година е вклучен во креирање на Стратегијата за реформа на јавната администрација (2023-2030), во III Приоритетна област- Одговорност, отчетност и транспарентност.

Соработката на Инспекцискиот совет со Европската банка за обнова и развој (ЕБОР) продолжи и во 2023 година, а истата се очекува да заврши во март 2024 година. Имено, во февруари 2022 година започна со реализација проектот е-Инспектор – продолжување на поддршката на инспекциските реформи во Република Северна Македонија, поддржан од ЕБОР, чија основна цел е целосна автоматизација и електронизација на инспекциската постапка преку развивање на 13 нови модули за 13 инспекциски служби. Се очекува проектот да заврши со почетокот на март 2024 година, со што е-Инспектор би бил целосно оперативен, односно инспекциската постапка и надзорот инспекторите ќе ги спроведуваат преку системот.

Инспекцискиот совет е вклучен во проектот „Поттикнување на јавната дебата за отчетност“ на Институтот за демократија – Социетас Цивилис Скопје, поддржан од Националниот фонд за демократија. Во текот на 2023 година Советот одржа повеќе средби со претставници на Институтот, а кои се однесуваат на стратешкото справување со идните антикорупциски предизвици. Покрај тоа, Советот е активно вклучен во мониторингот на имплементацијата на антикорупциски политики направени во Државниот инспекторат за земјоделство и Државниот пазарен инспекторат, од страна на Институтот за демократија и одржува редовни средби со негови претставници, во насока на продолжување на веќе успешната соработка.

Покрај редовната соработка со другите државни институции во РСМ, Инспекцискиот совет во месец април 2023 година оствари работна средба и со Агенцијата за надзор на пазарот на Република Босна и Херцеговина. На средбата гостите од БИХ ги запознаа присутните за работата на Агенцијата и нејзините активности во врска со надзорот на пазарот во БИХ, начинот на вршење на инспекцискиот надзор според законските прописи на БИХ и статусот на инспекторите. Од страна на претставниците на Советот беше истакната важноста на алатката е-Инспектор чија функција им беше презентирана на претставниците од БИХ.

Вкупниот одобрен буџет за 2023 година на Инспекциски совет, изнесуваше 52.592.000,00 денари, согласно Буџетот на РСМ за 2023 година (Сл.весник на РСМ 232/2022 од 27.12.2022 година). Во текот на годината, Буџетот на Инспекциски совет е намален на 30.482.000,00 денари, по барање на Советот, и тоа во најголем дел се должи на намалување на износ од 13.932.000,00 денари, од причина што реализацијата на планираната активност за развој на процесот на инспекциски надзор на системот е-Инспектор (трета фаза, вклучување на останати служби) ќе зависи директно од процесот на реорганизација и оптимизација на инспекциските служби кој се одвива како дел од сеопфатниот процес на реорганизација на јавната администрација и овие останати служби ќе бидат предмет на вклучување во електронскиот систем е-Инспектор, во зависност од крајниот исход на реорганизацијата. Според тоа, намалување на износ од 5.800.000,00 предвидени за Осовременување на хардверската подготовка во преостанатите 12 инспекциски служби, е од причина што не е започнат Развојот на модулите за овие 12 инспекциски служби и Советот нема оправданост за да започне постапка за јавна набавка на останатата опрема, односно решенија за печатење во возила. Буџетот од 30.482.000,00 денари е реализиран со 91.44%, односно реализирани се 27.871.565,00 денари и тоа: 22.844.695,00 денари за Плати и надоместоци на вработените, 4.296.033,00 денари за Стоки и услуги и 730.837,00 денари за Капитални расходи. Во 2024 година Инспекциски совет ќе располага со буџет од 40.551.000,00 денари, согласно Буџетот на РСМ за 2024 година (Сл.весник на РСМ

283/2023 од 28.12.2023 година) распределен на соодветни групи на расходи прикажани во Табела 13 Буџет на Инспекциски совет за 2024 година. Одобрените средства ќе бидат доволни за трошоците за редовното работење на Советот, доразвивање на системот „ е-Инспектор“, како и за одржување и хостирање на системот „ е-Инспектор “ и платформата за е-учење ЛМС.

I. ВОВЕД

Согласно Законот за инспекциски надзор („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 102/19), донесен на 22.5.2019 година, а чија примена отпочна од 30.11.2019 година, Инспекцискиот совет има надлежности врз 28 инспекциски служби, од кои 15 функционираат како државни инспекторати, а 13 инспекциски служби функционираат како организациски единици во други органи на државната управа. Врз основа на Анкетниот прашалник, специјално подготвен од Инспекцискиот совет, за потребите на оваа информација, во 28-те централни инспекциски служби, во 2023 година вработени се вкупно 912 инспектори и 51 кандидати за инспектори.

Примарната цел на Инспекцискиот совет е преку реформи во инспекцискиот систем да придонесе за унапредување на капацитетот на службите задолжени за владеење на правото, за заштита на правата на граѓаните, заштита на животот и здравјето, заштита на конкурентноста на пазарот и заштита на фискалните интереси на државата.

Стремежот на Инспекцискиот совет е преку спроведувањето на реформите во инспекцискиот систем на Република Северна Македонија, да ја врати довербата на граѓаните и бизнис секторот во инспекциските органи, кои со зајакнати и реформирани капацитети ќе ја унапредат и примената на регулативата, како и заштитата на правата на сите инволвирани страни. Крајната цел е изградба на систем кој гарантира стручна, професионална, ефикасна, политички неутрална, етична и пред се сервисно ориентирана инспекциска служба, во која вработувањето и напредувањето во кариерата ќе се заснова и ќе зависи само од способностите на инспекторите.

Најголем предизвик за Советот во наредниот период и понатаму останува доизградбата и целосната функционалност на електронскиот систем за инспекциски надзор е-Инспектор. Системот треба да овозможи електронска распределба на надзори по инспектори, следење на реализацијата на надзорите и генерирање на записници и решенија, генерирање на месечни планови, шестмесечни извештаи и други типови на извештаи, за секоја инспекциска служба. Придобивките од овој систем за субјектите на надзор се далеку поголеми отколку за самите инспектори и инспекциски служби. Овој систем ќе го намали субјективното влијание на инспекторот кој го врши инспекцискиот надзор. Преку автоматизирани листи за проверка со кои ќе бидат прецизирани правата и обврските, но и мерките за не исполнетоста на обврските, инспекцискиот надзор ќе биде објективен, унифициран и без можност за манипулација, со што ќе се зголеми правната сигурност и довербата на граѓаните во севкупниот инспекциски систем.

Инспекцискиот совет особено внимание посветува и на соработката со сите релевантни домашни и странски институции од владиниот, невладиниот и граѓанскиот сектор. Целта на овие соработки, пред се, е зајакнување на улогата на Советот во системот на хоризонтална координација на инспекцискиот надзор и обезбедување на целосно разбирање (медиумско/јавно/политичко), на неговата улога и значење во процесот на реформата на јавната администрација.

Реализацијата на надлежностите и програмските определби на Советот, во многу аспекти зависи од воспоставувањето и одржувањето на добра и активна соработка и комуникација со различни институции, организации, медиуми и општа јавност, како домашни, така и странски., како и од започнатиот процес на реорганизација на државната управа.

I.1 Мисија на Инспекцискиот совет

Мисијата на Инспекцискиот совет е обезбедување и владеење на правото, заштита на правата на граѓаните, унапредување на заштита на здравјето и животот на луѓето, заштита на животната средина и унапредување на конкурентен економски амбиент, во рамките на делокругот на неговата работа. Со донесувањето на новиот Закон за инспекциски надзор („Службен весник на Република Северна Македонија, бр. 102/19) дополнителна мисија е да се воведат нов концепт на инспекциски надзор преку планирање врз основа на процена на ризик и воедначено вршење на инспекцискиот надзор и воспоставување на информациски систем за инспекциски надзор кој ќе биде целосно интегриран во информацискиот систем на државната управа, односно преку платформата за интероперабилност ќе биде поврзан со другите информатички системи со кои ќе може да се разменуваат податоци и информации. Ова мисија има за цел да се постигне поголема транспарентност, предвидливост и правна сигурност на субјектите на надзор, но и да се унапредат механизмите за вршење на инспекциски надзор.

Својата мисија, Инспекцискиот совет ја остварува, пред се, преку целосно и доследно спроведување на законската и подзаконската регулатива во областите од делокругот на неговата работа, обезбедувајќи нејзин тренд со современите потреби и реформски текови во Република Северна Македонија.

I.2 Визија на Инспекцискиот совет

Модерен, функционален и ефикасен инспекциски систем, кој се потпира на најдобрите национални и меѓународни практики, во кој веруваат и граѓаните и економските оператори во Република Северна Македонија.

I.3 Вредности и принципи на кои се темели Инспекцискиот совет

Основните принципи во работењето на Инспекцискиот совет, се темелат на неколку вредности чие што најшироко прифаќање од сите заинтересирани страни гарантира успешност. Тие вредности се следните:

- Транспарентност
- Отчетност
- Сигурност
- Партнерство
- Општествена одговорност

- Учество на јавноста
- Почитување на законите
- Зелена индустрија
- Здрава популација

II. ИНСПЕКЦИСКИ СОВЕТ

II.1 Статус и надлежности

Инспекцискиот совет е колегијален самостоен орган на државната управа, составен од претседател и шест члена, кои функцијата ја извршуваат професионално, со мандат од четири години. Актуелниот состав на Советот го сочинуваат:

- Даниела Рендевска, претседател,
- Игор Вељаноски, надлежен член за област 1 – пазар, работни односи и безбедност и здравје при работа;
- Влатко Серафимов, надлежен член за област 2 – животна средина и заштита на здравјето на луѓето;
- Ресул Шемо, надлежен член за област 3 – градежништво, урбанизам, комунални работи и транспорт;
- Меџит Јусуфи, надлежен член за област 4 – земјоделство, шумарство, ветеринарство и безбедност на храна;
- Ќерамедин Селими, надлежен член за област 5 – образование, наука и култура, и
- Д-р Благоја Гешоски, надлежен член за област 6 – управа.

Советот работи и одлучува на седница. Одлуките се донесуваат со мнозинство гласови од вкупниот број на членови, а ги потпишува претседателот или член на Советот, кој што, по овластување на претседателот, претседавал со седницата.

Работата на Советот е уредена со Законот за инспекциски надзор („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 102/19) и со Деловник за работа, кој го донесува самиот Совет. За своето работење Советот донесува тригодишен Стратешки план, Годишен план за работа, а за спроведувањето на законските надлежности и останатите работни задачи, известува преку Годишен извештај за работата, кој го доставува до Владата и Собранието на Република Северна Македонија.

Законските надлежности на Инспекцискиот совет се дефинирани со член 18 од ЗИН, според кој Советот ги врши следните работи:

- 1) ја следи и координира работата на инспекциските служби организирани како органи во состав на министерствата и организациски единици за инспекциски надзор во состав на други органи на државната управа;
- 2) се грижи за примената на меѓународно признатите стандарди за инспекциски надзор пропишани од меѓународните, европските и регионалните организации за стандардизација, како и за стандардите и другите стандардизациски документи кои ја сочинуваат националната стандардизација, како и правилата на добра практика кои ги применува субјектот на инспекциски надзор;
- 3) дава писмена согласност на годишниот план за инспекциски надзор на инспекциските служби организирани како органи во состав на министерствата и организациски единици за инспекциски надзор во состав на други органи на државната управа;

- 4) дава мислење на методологиите за процена на ризик донесени од инспекциските служби организирани како органи во состав на министерствата и организациски единици за инспекциски надзор во состав на други органи на државната управа;
- 5) дава мислење на шестмесечните извештаи за инспекциски надзор на инспекциските служби организирани како органи во состав на министерствата и организациски единици за инспекциски надзор во состав на други органи на државната управа;
- 6) дава мислење на предлозите на законите и подзаконските акти од областа на инспекцискиот надзор;
- 7) донесува насоки за изготвување на актите за внатрешна организација и систематизација на инспекциските служби организирани како органи во состав на министерствата и организациските единици за инспекциски надзор во состав на други органи на државната управа, врз основа на кои Министерството за информатичко општество и администрација дава согласност;
- 8) подготвува годишен извештај за работа на инспекциските служби организирани како органи во состав на министерствата и организациски единици за инспекциски надзор во состав на други органи на државната управа, кој го доставува до Владата;
- 9) издава налог за вршење на поединечен и заеднички инспекциски надзор, на инспекциските служби организирани како органи во состав на министерствата и организациски единици за инспекциски надзор во состав на други органи на државната управа;
- 10) донесува програма за интерактивна обука за стекнување со лиценца за инспектор;
- 11) донесува програма за испит за лиценца за инспектор - општ дел и го организира и спроведува општиот дел од испитот за лиценца за инспектор;
- 12) издава и одзема лиценца за инспектор;
- 13) развива политики за управување со учинокот на инспекторите и ја следи успешноста нанивното работење;
- 14) креира единствена рамка за развој и управување со инспекторите во инспекциските служби организирани како органи во состав на министерствата и организациски единици за инспекциски надзор во состав на други органи на државната управа;
- 15) воспоставува и одржува систем за стручно усовршување и обука на инспектори во инспекциските служби организирани како органи во состав на министерствата и организациски единици за инспекциски надзор во состав на други органи на државната управа;
- 16) донесува и спроведува годишна програма за генеричка обука на инспекторите во инспекциските служби организирани како органи во состав на министерствата и организациски единици за инспекциски надзор во состав на други органи на државната управа;
- 17) донесува стратешки план, годишен план за работа и годишен извештај за работа на Советот;
- 18) воспоставува и одржува регистри и информациски систем за управување со инспекцискиот надзор;
- 19) постапува по претставки од физички и правни лица, поврзани со работата на инспекторите, инспекциските служби и/или субјектите на инспекциски надзор;
- 20) поднесува предлог за разрешување на директор на инспекциска служба;
- 21) поднесува иницијатива за утврдување на дисциплинска одговорност на инспектор;
- 22) спроведува меѓународна соработка во областа на инспекциски надзор.

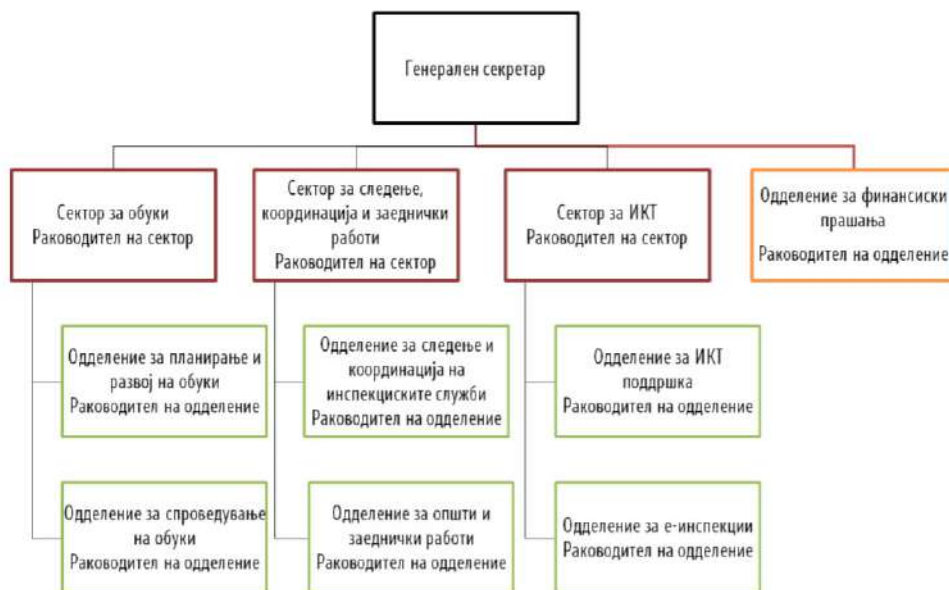
II.2 Организациона поставеност и човечки ресурси

Работата на претседателот и шесте членови на Советот, е поддржана од стручно-административната служба, со која раководи генерален секретар на начин кој обезбедува законито, стручно, одговорно, навремено и економично работење. Актуелен Генерален секретар на Советот е м-р Сашо Мержаноски.

Вработените во стручно - административната служба на Советот имаат статус на административни државни службеници и за истите се применуваат одредбите од Законот за административните службеници, Законот за вработените во јавниот сектор и општите прописи од областа на работните односи.

Согласно Правилникот за внатрешна организација на Инспекцискиот совет² бр. 01-164/1 од 31.1.2020 година, во организациската структура на Советот се утврдени три сектори со по две одделенија, како и едно самостојно Одделение за финансиски прашања, независно од останатите организациски единици на Советот (Графикон 1).

Графикон 1 - Органограм на Инспекциски совет

Во Правилникот за систематизација на работните места во Инспекцискиот совет³ бр. 01181/1 од 3.2.2020 година и Правилникот за дополнување на Правилникот за систематизација на работните места во Инспекцискиот совет, бр. 01-494/1 од 26.05.2021 година, систематизирани

²<https://is.gov.mk/wp-content/uploads/2020/11/2020-Правилник-за-организација-скениран.pdf>

³<https://is.gov.mk/wp-content/uploads/2020/11/2020-Правилник-за-систематизација-скениран.pdf>

се вкупно 38 (триесет и осум) работни места, на девет различни нивоа, од кои на крајот на 2023 година вкупно се пополнети 13 (од кои 2 во мирување) (Табела 1).

Табела 1. Пополнетост на работните места во Инспекцискиот совет (состојба на 31.12.2022 година)

Ниво	Систематизирани работни места	Пополнети работни места
A02	1	1
B02	3	1
B04	7	4 (2 работни места на ова ниво се во мирување)
B01	15	5
B02	1	0
B03	2	0
B04	6	2
G01	1	0
G02	1	0
Вкупно	38	13 (2 работни места од вкупниот број се во мирување)

Од вкупно 18 вработени во Советот (11 административни службеници и 7 именувани лица), сите 18 се со високо образование, 7 се жени, а 11 се мажи, 7 се на возраст до 40 години, а 11 над 40 години, 11 се македонци, 6 албанци и 1 турчин.

Во Советот, од 24.01.2023 година, заклучно со 31.12.2023 година беше вработено лице на определено време (македонка постара од 40 години, со средно образование).

Деталната полова, возрасна, образовна и етничка структура на вработените во Советот, е презентирана во Табела 2, во којашто не се прикажани податоците за вработеното лице на определено време.

Табела 2. Структура на вработените во Инспекцискиот совет (состојба на 31.12.2023 година)

		Македонци		Албанци		Турци		Вкупно	
		<40 год.	>40 год.	<40 год.	>40 год.	<40 год.	>40 год.	<40 год.	>40 год.
Именувани лица	М	0	3	0	2	0	1	0	6
	Ж	0	1	0	0	0	0	0	1
Државни службеници	М	2	0	1	2	0	0	3	2
	Ж	4	2	1	0	0	0	5	2
Вкупно	М	2	4	1	4	0	1	3	8
	Ж	4	3	1	0	0	0	5	3
Се вкупно		6	7	2	4	0	1	8	11

III. РЕАЛИЗИРАНИ АКТИВНОСТИ

Во текот на 2023 година, Инспекцискиот совет одржа вкупно 77 седници, од кои 68 редовни и 8 вонредни и 1 свечена, на кои се разгледани вкупно 618 точка. Компаративно, во однос на 2022 година, Советот има одржано 34 седници повеќе.

III.1 Следење на спроведувањето на законските прописи за инспекциски надзор

Законот за инспекциски надзор („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 102/19), вовеле обврска во рок од шест месеци по влегување во сила, сите материјални закони по кои постапуваат инспекциските служби да се усогласат со него, имајќи ги во предвид насоките за усогласување на посебните закони издадени од Министерството за информатичко општество и администрација, со цел воведување на унифициран систем за инспекциски надзор. Иако овој рок измина уште во 2019 година, за жал поради различни причини, добар дел од законите се уште не се усогласени со ЗИН, поради што ова ќе остане еден од главните приоритети на Советот во оваа област.

Имено, согласно своите надлежности, Инспекцискиот совет води Регистар на закони и подзаконски акти по кои постапуваат инспекторите кои се под надлежност на Инспекцискиот совет, и вкупниот број на закони и подзаконски акти во Регистарот изнесува 222. Во однос на давањето на мислење по предлог-законите кои беа доставени до Советот во 2023 година, Советот дал 17 мислења по доставените предлози на закони и тоа од Област 1 – 2 мислења, Област 2- 2 мислења, Област 3 – 1 мислење, Област 4 – 7 мислења, Област 5 – 1 мислење и Област 6 – 4 мислења на предлог-закони.

Дополнително, Советот и инспекциските служби во негова надлежност, во нивното тековно работење наидуваат на отворени прашања, кои бараат интервенција во законодавството со цел негово доследно имплементирање. Во таа насока до Кабинетот на Заменикот на Претседателот на Владата на РСМ задолжен за политики за добро владеење, на ден 06.11.2023 година беше доставена листа на закони кои се усогласени и кои не се усогласени со Законот за инспекциски надзор.

Инспекцискиот совет изработи План за проценка на ризици од корупцијата согласно визијата за општество засновано на највисоки етички вредности и интегритет што на сите граѓани им овозможува еднаков пристап до одговорни и транспарентни институции и почитување на човековите права и слободи. Со реализацијата на целите и мерките од планот треба да се обезбеди подигнување на довербата во институциите на системот, ефикасно користење најавните ресурси и јакнење на демократијата, општествените вредности и остварување на човековите права.

Главни цели на Планот се обезбедување на следните вредности во работењето:

- Транспарентност;
- Отчетност;

- Сигурност;
- Општествена одговорност;
- Учество на јавноста;
- Почитување на законите.

Дополнително, во врска со следењето на законските обврски и прописи, од страна на Владата на Република Северна Македонија на 72-та седница одржана на 23 август 2022 година го усвои текстот на Информацијата за план на мерки и активности за доследно спроведување на Законот за заштита од пушењето и санкционирање на пушењето во јавни простории со акциски план. Во Точка 2 од Информацијата, Инспекцискиот совет беше задолжен првиот збирен извештај за постапувањето по Законот за заштита од пушењето да го достави до Владата до 15 февруари 2023 година. За таа цел Инспекцискиот совет и во текот на 2023 година ги подготви и достави Збирните извештаи за спроведување за постапувањето по Законот за заштита од пушењето јануари-јули 2023 година и јули-декември 2023 година.

III.1.1 Давање мислења на законите и подзаконските акти од областа на инспекцискиот надзор

Во функција на усогласување на материјалните закони со ЗИН, Советот во 2023 година разгледа и даде мислење за 17 предлози за изменување и дополнување на предлог закони, од сите области (Табела 3).

Табела 3 Преглед на Предлог-закони и подзаконски акти за кои Инспекцискиот совет издал мислење во 2023 година

РБр	Назив на законот
1	Закон за ветеринарно медицински препарати
2	Закон за безбедност на храна
3	Закон за рибарство и аквакултура
4	Закон за опојни дроги и психотропни супстанции
5	Законот за средното образование
6	Закон за јавна чистота
7	Закон за вино
8	Закон за системот на проценка на лица со попреченост
9	Закон за регистар за задолжително социјално осигурување
10	Закон за висока раководна служба
11	Закон за метрологија
12	Закон за климатска акција
13	Закон за вино
14	Закон за органско земјоделско производство
15	Закон за рибарство и аквакултура
16	Закон за социјалните претпријатија
17	Закон за ангажирање на лица во одредени дејности

III.1.2 Давање на налог за вршење на поединечен и заеднички инспекциски надзор

Еден од клучните контролни механизми на Советот, е секако можноста по поднесен предлог или по службена должност, да издаде налог за вршење на поединечен или заеднички инспекциски надзор. Во 2022 година, Советот издал вкупно 45 налози за вршење на инспекциски надзор, кои се распределени на една или повеќе инспекциски служби (Табела 4).

Од нив, 55% или 25 налози се издадени на инспекциските служби од Област 1 – Пазар, работни односи и безбедност и здравје при работа и 17 налози или 37% од Област 6 Управа, додека најмалку налози се издадени во Област 5– Образование, наука и култура, само 3 налози за вршење на инспекциски надзор. Од вкупно издадените налози за инспекциски надзор, 20 се за вршење на единечен инспекциски надзор, додека 25 се вршење на заеднички координиран инспекциски надзор на инспекциските служби.

Табела 4. Преглед на издадени налози за инспекциски надзор во 2023 година, по резултат

Област/ Инсп.Служ.	Со утврдени неправилности	Без утврдени неправилности	Во тек	Не спроведени	ВКУПНО
Област 1	11	11	3		25
1 ДПИ	6	3	1		10
2 ДТИ	5	5	1		11
3 ДИТИ		2			2
4 ДДИ		1	1		2
Област 2	7	4	1		12
5 ДИЖС	4	3			7
6 ДСЗИ	3		1		4
7 МАЛМЕД		1			1
8 МЗ-Х					
9 ДРС					
10 ДЗС					
11 ЦУК					
Област 3	5	6			11
12 ДКИ		1			1
13 ДИГУ	3	4			7
14 ДИТ	2	1			3
15 УСЖС					
16 МТВ					
Област 4	4	6	2		12
17 ДИЗ			1		1
18 АХВ	4	6	1		11
19 ДИШЛ					
Област 5	2		1		3
20 ДИП	1		1		2
21 УЗКН					

Област/ Инсп.Служ.	Со утврдени неправилности	Без утврдени неправилности	Во тек	Не спроведени	ВКУПНО
22	МК	1			1
Област 6	7	6	4		17
23	ДУИ	6	5		11
24	ДИЛС				
25	ДАРМ				
26	ИУЈ	1	1		2
27	МТСП				
28	АМС		4		4
СЕ ВКУПНО	36	33	11		80

Како забелешка во овој дел наведуваме дека видно од табелата 4, бројот на налози е поголем од првично наведениот број од 45 издадени надлози поради тоа што дури 26 налози за инспекциски надзор се за вршење на заеднички инспекциски надзор од 2 или повеќе инспекциски служби, односно од вкупниот број на издадени налози 1 (еден) е од заедничка надлежност на област Пазар, работни односи и безбедност и здравје при работа и област Животна средина и заштита на здравје на луѓето, 2 (два) се од заедничка надлежност на област Пазар, работни односи и безбедност и здравје при работа и област Градежништво, урбанизам, комунални работи и транспорт, 6 (шест) се од заедничка надлежност на област Пазар, работни односи и безбедност и здравје при работа и област Земјоделство, шумарство, ветеринарство и безбедност на храна, 1 (еден) е од заедничка надлежност на област Пазар, работни односи и безбедност и здравје при работа и област Образование, наука и култура, 4 (четири) се од заедничка надлежност на област Пазар, работни односи и безбедност и здравје при работа и област Управа, 3 (три) се од заедничка надлежност на област Животна средина и заштита на здравје на луѓето и област Земјоделство, шумарство, ветеринарство и безбедност на храна, 4 (четири) се од заедничка надлежност на област Градежништво, урбанизам, комунални работи и транспорт и област Управа, 2 (два) налози се од заедничка надлежност на област Пазар, работни односи и безбедност и здравје при работа, област Животна средина и заштита на здравје на луѓето и област Земјоделство, шумарство, ветеринарство и безбедност на храна, 1 (еден) е од заедничка надлежност на област Пазар, работни односи и безбедност и здравје при работа, област Образование, наука и култура и област Управа, 1 (еден) е од заедничка надлежност на област Животна средина и заштита на здравје на луѓето, област Градежништво, урбанизам, комунални работи и транспорт и област Земјоделство, шумарство, ветеринарство и безбедност на храна.

Од вкупниот број на издадени налози, во 36 случаи е утврдена повреда на законите (најголем број неправилности се утврдени од страна на ДУИ и ДПИ по 6 и ДТИ 5 неправилности) додека при извршувањето на налозите кај ДИТИ, МАЛМЕД И ДКИ не е утврдено отстапување од законот од страна на субјектите на инспекциски надзор.

III.2 Клучни производи и услуги на Советот

Во оваа приоритетна област, чија цел е обезбедување на извршувањето на клучните законски обврски на Советот, кои произлегуваат од Законот за инспекциски надзор, како и негово целосно спроведување, во функција на системот на инспекциски надзор, кој треба да обезбеди стручна, професионална, ефикасна, политички неутрална, етична и пред се сервисно ориентирана инспекциска служба, беа планирани следните резултати:

III.2.1 Давање на согласност на Годишните планови за работа на инспекциските служби

Согласно член 33, став (2) од ЗИН, инспекциските служби имаат обврска да изработат Годишен план за работа на инспекциската служба, кој најдоцна до 15 ноември се доставува до Инспекцискиот совет. Планот треба да биде подготвен согласно Правилникот за содржината и формата на Годишниот план за работа на инспекциска служба („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 238/19).

Во однос на Годишниот план за работа за 2024 година, кои се разгледуваат во периодот ноември-декември 2023 година, Советот ги разгледал и прифатил плановите на 27 инспекциски служби (УСЖС нема доставено).

III.2.2 Давање мислења на Извештајот за работа на инспекциската служба за претходните шест месеци

Согласно член 35, став (1) од ЗИН, „Извештајот за работа на инспекциската служба за претходните шест месеци, го донесува директорот односно раководителот на инспекциската служба од член 26 на овој закон, најдоцна до 15 јули за периодот јануари – јуни во тековната година, односно најдоцна до 15 јануари за периодот јули – декември од претходната година, кој се објавува на веб страната на инспекциската служба“ и став (2) „Извештајот од став (1) на овој член, за работата на инспекциските служби од член 26, став (1), точки 1 и 2 од овој закон, најдоцна до 31 јули односно 31 јануари, се доставува до Советот, во електронска и хартиена форма“.

- Советот за период јануари-јуни 2023 година разгледал и усвоил 26 Извештаи за работа на инспекциските служби, и се дадени позитивни мислење, додека две инспекциски служби немаат воопшто доставено извештај за работа и тоа: МЗ-СХ и УСЖС;
- Советот за период јули-декември 2023 година разгледал и усвоил 26 извештаи за работа на инспекциските служби се дадени позитивни мислења, додека извештај нема доставено само МЗ-СХ и УСЖС;

III.2.3 Извештај за оценување на учинок на инспектор

Согласно член 61 став (3) од Законот за инспекциски надзор („Службен весник на РСМ“ бр.102/19), а врз база на индивидуалните оценки на инспекторите во инспекциската

служба, директорот односно раководителот на инспекциската служба подготвува и најдоцна до 15 март, до Инспекцискиот совет, како материјал за информирање доставува извештај за оценување на учинокот на инспектор во хартиена и електронска форма. Советот во 2023 година, како материјал за информирање разгледал 25 извештаи за оценување на учинокот на инспекторите за 2022 година, додека 3 инспекциски служби не доставиле извештај (ДДИ, МЗ-СХ и АМС).

III.2.4 Донесување и спроведување на Програма за генеричка обука на инспекторите

Со донесувањето на Законот за инспекциски надзор се воспостави целосно нов систем за развој и управување со инспекторите во инспекциските служби на централно ниво. Ваквиот систем ја препознава важноста на обуката во развојот на професионални и компетентни инспектори, кои претставуваат една од основните алки во успешното спроведување на законските и подзаконските акти во државата.

Годишната програма за генерички обуки на инспекторите за 2023 година, беше реализирана преку ЛМС платформата за електронско следење на обуки, преку принцип за самостојно учење, на поставени прирачници, обуки и квизови за проверка на знаењето. За секоја завршена генеричка обука Електронскиот систем генерираше сертификат на име на инспекторот кој обуката ја реализирал во целост.

Врз основа на добиените податоци од системот за електронско следење на обуки беше утврдено дека се генерирани вкупно 2.998 сертификати за реализирани генерички обуки за 2023 година или подетално:

Табела 5. Преглед на издадени сертификати, по теми

Бр.	Област/тема	Издадени сертификати
Тема 1.1	Начела и организација, права, обврски и овластувања на инспекторите (Закон за инспекциски надзор)	171
Тема 1.2	Инспекциски надзор (Закон за инспекциски надзор и Упатство за начинот на спроведување на инспекциски надзор)	384
Тема 1.3	Начела и организација, постапки, одговорност и санкции (Закон за прекршоци)	296
Тема 1.4	Постапување по претставки и предлози, прекршочни одредби (Закон за постапување по предлози и претставки)	209

Тема 1.5	Канцелариско работење, архивско работење (Уредба за канцелариско и архивско работење)	103
Тема 1.6	Компјутерска обработка на текст	106
Тема 1.7	Компјутерска обработка и табеларни пресметки	97
Тема 1.8	Етика	162
Тема 1.9	Управување со време	206
Тема 1.10	Комуникација	197
Тема 1.11	Управување со стрес	141
Тема 1.12	Изработување на управни акти	335
Тема 1.13	Спречување на корупција	257
Тема 1.14	Систем на интегритет во инспекциските служби	334
	Вкупно	2998

Најголем интерес предизвикала Тема 1.2 - Инспекциски надзор (Закон за инспекциски надзор и Упатство за начинот на спроведување на инспекциски надзор), со генерирани 384 сертификати за реализирани генерички обуки, додека Тема 1.5 - Канцелариско работење, архивско работење (Уредба за канцелариско и архивско работење) и Тема 1.7 - Компјутерска обработка и табеларни пресметки по бројот на сертификати има најмала посетеност.

Годишната програма за генерички обуки за 2024 година со арх.број 02-633/1 од 15.06.2023 година, која Советот ја донесе на 312-та седница, повторно ќе се реализира преку ЛМС платформата за електронско следење на обуки, преку самостојно учење. Годишната програма за генерички обуки за инспекторите за 2024 година ќе опфати **една нова тема 1.15 – Информатички систем за спроведување на инспекциски надзор, е–Инспектор**, неопходна за подобрување на професионалните и стручните компетенции на инспекторите за користење на електронскиот систем е–Инспектор, која со исклучок на останатите теми од програмата ќе биде достапна на ЛМС платформата од месец март 2024 година, од причини што сеуште се работи на развој на е–Инспектор.

III.2.5 Спроведување на Програма за интерактивна обука на кандидати за инспектори и организирање на испит за општ дел

Со Законот за инспекциски надзор („Службен весник на РСМ“ бр. 102/19) воспоставен е целосно нов систем за стекнување со лиценца за инспектор во инспекциските служби во Република Северна Македонија. Дел од овој нов систем е тримесечна обука на кандидатите за инспектори, според Програмата за интерактивната обука за стекнување со лиценца за инспектор, усвоена од Советот во 2019 година.

Програмата опфаќа осум модули, со вкупно 23 теми, и тоа:

- Модул 1 – Закон за инспекциски надзор
- Модул 2 – Закон за општа управна постапка
- Модул 3 – Закон за прекршоци
- Модул 4 – Закон за постапување по предлози и претставки
- Модул 5 – Уредба за канцелариско и архивско работење
- Модул 6 – Упатство за начинот на спроведување на инспекциски надзор
- Модул 7 – Компјутерски вештини
- Модул 8 – Зајакнување на личните капацитети

Во текот на 2023 година реализирани се вкупно две интерактивни обуки за кандидати за инспектори и тоа во периодот март-мај 2023 година, интерактивната обука ја посетиле вкупно 54 инспектори, а во периодот септември-декември 2023 година обуката ја посетиле вкупно 42 инспектори. Вкупната бројка на обучени кандидати за инспектори од страна на Инспекциски совет (на државно и локално ниво) изнесува 96 во текот на 2023 година.

Табела 6. Преглед на вкупно обучени државни кандидати за инспектори во 2023 година

РБр	Вид на обучени државни инспектори	Број на обучени лица
1	Државен инспектор за труд	19
2	Државен пазарен инспектор	9
3	Државен инспектор за храна	2
4	Официјален ветеринар	6
5	Државен инспектор за патен сообраќај	2
6	Државен инспектор за патишта	2
7	Државен земјоделски инспектор	4
8	Државен фитосанитарен инспектор	3
9	Државен инспектор за заштита на природата	1
10	Државен водостопански инспектор	1
11	Државен комунален инспектор	1
12	Инспектор за социјална заштита	1

13	Државен санитарен и здравствен инспектор	2
14	Инспектор за архивски материјал	3
15	Државен девизен инспектор	1
16	Државен урбанистички инспектор	1
ВКУПНО		58

Табела 7 Преглед на вкупно обучени општински кандидати за инспектори во 2023 година

РБр	Вид на обучени општински инспектори	Број на обучени лица
1	Општински комунален инспектор	14
2	Општински градежен инспектор	8
3	Општински просветен инспектор	2
4	Општински инспектор за тур.и угостителска дејност	5
5	Општински инспектор за животна средина	3
6	Општински инспектор за патишта	3
7	Општински инспектор за домување	2
8	Општински инспектор за патен сообраќај	1
ВКУПНО		38

III.2.6 Надградба на базата на инспектори обучувачи

Во согласност со Стратегијата за стручно усовршување и обуки на инспекторите во инспекциските служби 2020-2024 година, Инспекцискиот совет веќе четири години гради и одржува база на обучувачи – инспектори, кои се сертифицирани за спроведување на интерактивните обуки за кандидатите за инспектори, која брои 23 сертифицирани инспектори обучувачи.

III.2.7 Издавање на лиценца за инспектор

Инспекцискиот совет, во согласност со член 18, став (1), точка 12 и член 44, став (1) од Законот за инспекциски надзор („Сл. весник на РСМ“ бр. 102/2019) издава и одзема лиценци за инспектор. Во текот на 2023 година, после успешно спроведените интерактивни обуки, практичната работа и положениот практичен испит за инспектор, Инспекцискиот совет издаде вкупно 82 лиценци за инспектор, од кои 38 лиценци на државни и 44 лиценци на општински инспектори. (Табела 8) и (Табела 9).

Табела 8. Преглед на издадени лиценци за државни инспектори во 2023 година, по вид на инспектор

Бр.	Назив на вид на инспектор	Број на лиценци
1	Државен инспектор за труд	11
2	Државен пазарен инспектор	4

3	Инспектор за хемикалии	1
4	Државен фитосанитарен инспектор	1
5	Државен комунален инспектор	2
6	Инспектор за храна	4
7	Инспектор за радијациона сигурност	1
8	Државен санитарен и здравствен инспектор	4
9	Фармацевстски инспектор	1
10	Државен инспектор за патен сообраќај	2
11	Инспектор за надзор над употреба на јазици	2
12	Инспектор за заштита на културно наследство	1
13	Инспектор за архивски материјал	1
14	Државен инспектор за патишта	2
15	Државен земјоделски инспектор	1
ВКУПНО		38

Табела 9. Преглед на издадени лиценци за општински инспектори во 2023 година, по вид на инспектор

	Вид на општински инспектор	Број на лиценци
1	Општински инспектор за животна средина	8
2	Општински комунален инспектор	14
3	Општински инспектор за тур.угостителска дејност	4
4	Општински градежен инспектор	10
5	Општински инспектор за домување	5
6	Општински инспектор за патишта	1
7	Општински просветен инспектор	1
8	Општински инспектор за патен сообраќај	1
Вкупно		44

III.2.8 Реиздавање на лиценца за инспектор

Инспекцискиот совет во текот на 2022 година, започна со процесот на реиздавање на лиценците кои беа издадени во 2016 година, постапувајќи согласно Законот за инспекциски надзор („Службен весник на Република Македонија“ бр.50/10, 162/10, 157/11, 147/13, 41/14, 33/15, 193/15, 53/16, 11/18, 83/18 и 120/18) кога за прв пат започна со постапката за стекнување со лиценца за инспектор.

Лиценците беа издавани со важност од 6 години.

Согласно член 103 став 1 и став 2 од Законот за инспекциски надзор (Сл. весник на РСМ бр. 102/2019) лиценците за инспектор издадени пред денот на започнувањето на примената на овој закон важат до истекот на рокот за кој се издадени. Три месеци пред истекот на важноста на лиценцата, Советот, на барање на носителот на лиценцата, ќе издаде нова лиценца за инспектор со трајна важност.

Бидејќи законот предвидува дека на барање на носителот на лиценцата, Советот ќе издаде трајна лиценца, лицата кои имаат остварено право за добивање лиценца по Законот за инспекциски надзор („Службен весник на Република Македонија“ бр.50/10, 162/10, 157/11, 147/13, 41/14, 33/15, 193/15, 53/16, 11/18, 83/18 и 120/18) во законски предвидениот рок доставија барања за издавање на трајни лиценци, со прилог копија од лиценцата која истекува.

Инспекцискиот совет во 2023 година има реиздадено вкупно 57 лиценци за инспектори со трајна важност.

Табела 10. Преглед на издадени лиценци со трајна важност за државни инспектори во 2023 година, по вид на инспектор

Бр.	Назив на вид на инспектор	Број на лиценци
1	Државен комунален инспектор	3
2	Државен инспектор за патен сообраќај	2
3	Државен земјоделски инспектор	9
4	Државен инспектор за шумарство	1
5	Државен инспектор за ловство	1
6	Државен фитосанитарен инспектор	1
7	Државен просветен инспектор	14
8	Државен пазарен инспектор	4
9	Државен инспектор за труд	1
10	Државен санитарен и здравствен инспектор	2
11	Државен инспектор за животна средина	2
12	Државен водостопански инспектор	1
13	Инспектор за заштита и спасување	1
14	Инспектор за храна	3
15	Официјален ветеринар	4
16	Инспектор за архивски материјал	5
17	Државен управен инспектор	1
18	Инспектор за социјална заштита	1
19	Државен инспектор за заштита на природата	1
ВКУПНО		57

III.2.9 Одземање на лиценца на инспектор

Согласно член 18 став (1), алинеја 12 и член 45 став (1) од ЗИН, Инспекцискиот совет е должен да донесе решение со кое на инспектор ќе му ја одземе лиценцата за инспектор, поради пензионирање. Во таа смисла, во 2023 година, врз основа на известувања од инспекциските служби, Инспекцискиот совет донесе Решенија за одземање на лиценци на вкупно 22 инспектори, по сила на закон, заради исполнување на условите за стекнување право на старосна пензија.

Табела 11 Преглед на одземени лиценци за државни инспектори во 2023 година, по број

Бр.	Назив на инспекциска служба	Број на лиценци
1	Државен инспекторат за труд	3
2	Државен инспекторат за шумарство и ловство	1
3	Капетанија на пристаништа Охрид	1
4	Државен инспекторат за земјоделство	6
5	Државен комунален инспекторат	1
6	Државен пазарен инспекторат	6
7	Државен санитарен и здравствен инспекторат	2
8	Државен просветен инспекторат	2
ВКУПНО		22

III.2.10 Постапување по претставки на физички и правни лица

Во текот на 2023 година, Советот разгледал вкупно 496 дописи со содржина на претставки, поплаки, жалби и друго (во натамошниот текст: претставки), од кои дел од нив се од заедничка надлежност на две или повеќе инспекциски служби на постапување, од кои 143 претставки се однесуваат на работата на инспекторите, 273 претставки се препратени во надлежност на инспекциските служби, општините, како и на други органи на државната управа, додека а останатите 80 побарани се дополнителни податоци и/или е констатирано дека се неосновани, некомплетни, или се повторуваат како претставки со иста содржина и се затворени со службена белешка. По области, поднесените претставки се однесуваат на:

1. Пазар, работни односи и безбедност и здравје при работа - 191
2. Животна средина и заштита на здравје на луѓето – 31
3. Градежништво, урбанизам, комунални работи и транспорт – 50
4. Земјоделство, шумарство, ветеринарство и безбедност на храна – 29
5. Образование, наука и култура – 87
6. Управа – 108

Од вкупно поднесените претставки, Инспекцискиот совет издал 20 налози за вршење на поединечен или заеднички инспекциски надзор, додека останатите се препратени до надлежна инспекциска служба.

Во однос на постапувањето по поднесените претставки, 116 се препратени до Државниот пазарен инспекторат, 36 до Државниот инспекторат за труд, 3 до Државниот инспекторат за техничка инспекција, 20 во Државниот инспекторат за животна средина, 4 во Државниот санитарен и здравствен инспекторат, 2 во Државниот комунален инспекторат, 5 во Државниот инспекторат за градежништво и урбанизам, 4 во Државниот инспекторат за транспорт, 11 во Агенцијата за храна и ветеринарство, 12 во Државниот управен инспекторат, по 3 во Министерството за труд и социјална политика – Сектор за инспекциски надзор и Агенција за млади и спорт и една во Државниот инспекторат за локална самоуправа.

Како напомена, останатите поднесоци, архивирани под називот „претставки“ во 2023 година, се разни известувања, жалби, приговори и сл. за кои согласно Законот за инспекциски надзор, Советот нема надлежност да постапува, како и одговори од страна на Советот до подносителите, барања за дополнителни податоци, повлечени предмети од страна на подносителите и затворени предмети со службена белешка, кои поради нивната суштина нема можност да се прикажат во Табелата бр.12.

Компаративно, вкупниот број на пристигнати претставки во 2023 година (496) во однос на 2022 година (481) бележи пораст од 4 %. Растот на поднесените претставки до Советот од година во година се показател на значително зголемување на довербата која граѓаните ја имаат во Инспекцискиот совет, во насока на решавање на нивните проблеми во врска со инспекциските служби. Ова зголемување на претставките кои се во директна надлежност на Инспекцискиот совет и се предмет на неговите основни надлежности даваат слика за зголемената доверба во Советот, како и дека граѓаните ја препознаваат улогата на Советот во инспекцискиот систем во Република Северна Македонија.

Табела 12. Преглед на претставки во 2023 година

	Претставка за работа на инспектор	Издаден налог за вонреден инспекциски надзор						Препратено во надлежност на				
		Претставка за работа на инспектор			Издаден налог за вонреден инспекциски надзор			инспекциска служба			општина	Други органи
		Отв.	Зат.	Вк.	Отв.	Зат.	Вк.	Отв.	Зат.	Вк.		
Област 1			30	2	23	25			155	5	8	
1	ДПИ		9	1	9	10			116			
2	ДТИ		21	1	10	11			36			
3	ДИТИ			0	2	2			3			
4	ДДИ			0	2	2						
Област 2			5	0	12	12			20	3	1	
5	ДИЖС		4	0	7	7			16			
6	ДСЗИ		1	0	4	4			4			
7	МАЛМЕ			0	1	1						
8	Д											
9	МЗ-Х											
10	ДРС											
11	ДЗС											
12	ЦУК											
Област 3			3	0	11	11			11	30	1	
12	ДКИ			0	1	1			2			

13	ДИГУ		3	0	7	7			5		
14	ДИТ			0	3	3			4		
15	УСЖС										
16	МТВ										
Област 4			10	1	11	12			11	1	0
17	ДИЗ		4	0	1	1					
18	АХВ		4	1	10	11			11		
19	ДИШЛ		2								
Област 5			61	1	2	3			0	4	1
20	ДИП		60	1	1	2					
21	УЗКН										
22	МК		1	0	1	1					
Област 6			34	0	17	17			19	0	3
23	ДУИ		15	0	11	11			12		
24	ДИЛС		2						1		
25	ДАРМ										
26	ИУЈ			0	2	2					
27	МТСП								3		
28	АМС		17	0	4	4			3		
СЕ ВКУПНО			143	4	76	80			216	43	14

Легенда: Отв. – Отворени; Зат. – Затворени; Вк. – Вкупно

III.2.11 Иницијативи за утврдување на дисциплинска одговорност од страна на инспектор

Со стапување на сила на новиот ЗИН, Советот нема надлежност да спроведува дисциплински постапки против инспектор, но, согласно член 18, став (21) од ЗИН, Советот може да поднесе иницијатива за утврдување на дисциплинска одговорност на инспектор, до директорот или раководителот на инспекциската служба, во која е вработен инспекторот, кој пак спроведува дисциплинска постапка согласно одредбите од Законот за административните службеници.

Врз основа на доставени претставки, за кои Советот утврдил дека се основани, поднесени се 26 иницијативи за утврдување на дисциплинска постапка за сторен дисциплински престап и тоа:

- девет иницијативи до директорот на Државниот просветен инспекторат
- осум иницијатива до директорот на Државниот инспекторат за труд
- четири иницијатива до директорот на Агенцијата за млади и спорт
- две иницијативи до директорот на Државниот инспекторат за локална самоуправа
- една иницијатива до директорот на Државниот инспекторат за градежништво и урбанизам и
- една иницијатива до директорот на Агенцијата за храна и ветеринарство
- една иницијатива до Министерството за култура

Врз основа на повратните информации од инспекциските служби, поведени се 5 дисциплински постапки, за 12 иницијативи не се поведени дисциплински постапки, 6 се застарени согласно Законот за административни службеници, една е отфрлена поради исполнување на услови на пензија на инспектор, една е во тек и една е одложена од страна на Комисијата за дисциплинска постапка во инспекциската служба.

Имено, иако идејата на новиот ЗИН е дисциплинските постапки, како прашање кое е дел од комплексот на прашања поврзани со управувањето со човечките ресурси, е тие да се водат во инспекциската служба во која е вработен инспекторот, се чини дека одредбата од Законот за административните службеници, со која за тоа прашање одлучува раководното лице на институцијата, создава потешкотии и ја доведува во сомнеж непристрасноста на инспекциските служби.

Ова е особено важно, бидејќи Советот, пред да поднесе иницијатива за отпочнување на дисциплинска постапка против инспектор, вложува сериозни напори и ресурси, прибира и анализира обемни материјали кои произлегуваат од постапувањето и врз основа на тоа се донесува одлука на седница. Оттука, Советот смета дека ваквата иницијатива поднесена до раководното лице на инспекциската служба, треба да има задолжителност за спроведување на дисциплинската постапка против инспекторот.

Во контекст на член 78 од Законот за административни службеници, пак, кој ја дефинира апсолутната застареност на делата и постапките, Советот смета утврдениот законски рок е прекраток и поради спецификите во работењето на инспекторите, треба да изнесува најмалку една година, како што на пример е регулирано за постапка иницирана со извештај од внатрешна ревизија. Имено, рокот од три месеци е многу краток за Советот да може да обезбеди целосни и валидни податоци за конкретни случаи, со оглед дека почетните информации најчесто се резултат на известувањата односно претставките кои се поднесени до Советот, кои пак, најчесто не се доволни за да се покрене веднаш иницијатива.

Имајќи го во предвид сето погоре наведено, Советот уште во текот на 2020 година достави официјално барање до Министерството за информатичко општество и администрација, како предлагач и надлежен орган кој врши надзор на примената на Законот за административните службеници, во првата можност кога ќе се интервенира во овој закон, да се разгледаат овие прашања и да се направат соодветни измени, меѓутоа, вакви измени сеуште не се донесени.

III.2.12 Одржување на Регистри на Советот

Инспекцискиот совет, согласно член 18, точка 18 од ЗИН, има воспоставено и тековно одржува регистри за:

1. Регистар на закони и подзаконски според области на инспекциски надзор;
2. Регистар на инспекциски служби, вклучувајќи раководно лице;
3. Регистар на видови на инспектори;
4. Регистар на инспектори;

5. Регистар на лиценци за инспектор;
6. Регистар на извршени инспекциски надзори и
7. Регистар на претставки и предлози.

III.2.13 Воспоставување на софтверско решение за е – Инспектор

Инспекцискиот совет во текот на 2023 година интензивно работеше на развивање на софтверско решение (е-Инспектор), за автоматизација на инспекциската постапка и инспекциското работење, кој ќе овозможи електронско поврзување и работење на сите 28 инспекциски служби под негова јурisdикција. Во февруари 2022 година започна со реализација проектот е-Инспектор – продолжување на поддршката на инспекциските реформи во Република Северна Македонија, поддржан од Европската банка за обнова и развој (ЕБОР). Основната цел на овој проект е целосна автоматизација и електронизација на инспекциската постапка преку развивање на 13 нови модули за 13 инспекциски служби (ДИЗ, ДИП, ДСЗИ, ДИШЛ, АХВ, ДИТранс, ДИЖС, ДИТИ, ДИГУ, ДКИ, ИУЈ, ДИЛС, ДДИ). За потребите на оваа проектна активност во текот на 2023 година се реализираа следните активности:

- Во јануари ИТ компанијата (ИТгма) изготви документ – Гап Анализа на имплементирано решение за информатичкиот систем за инспекциски надзор, е- Инспектор и истиот го достави на разгледување и усвојување до Инспекцискиот совет и до Европската банка за обнова и развој. Гап анализата беше изработена на пилот софтверското решение развиено за трите пилот инспекторати (Државен управен инспекторат, Државен пазарен инспекторат и Државен трудов инспекторат). За потребите на анализата во претходниот извештаен период беа земени во предвид забелешките и коментарите на инспекторатите и истите беа имплементирани во анализата. Инспекцискиот совет ја разгледа и усвои Информацијата за спроведената Гап Анализа и за истото ги известиле трите инспекциски служби. По усвојување на Информацијата, ИТ компанијата пристапи кон развивање на идентификуваните недостатоци и проблеми директно во системот. Потоа се изврши тестирање на е-Инспектор од страна на трите инспекторати и платформата за овие три инспекторати влезе во фаза на продукција. Од март 2023 година трите инспекторати (ДУИ, ДПИ и ДТИ) работат на продукција, односно го спроведуваат вонредниот инспекциски надзор преку системот е-Инспектор.
- Во месеците март и мај се одржаа тродневни работилници со Државниот инспекторат за земјоделство, Агенцијата за храна и ветеринарство, Инспекторатот за употреба на јазиците, Државниот инспекторат за животна средина, Државниот санитарен и здравствен инспекторат и Државниот просветен инспекторат. Целта на овие работилници беше идентификување на спецификите на секој од наведените инспекторати од аспект на планирање на надзорите, субјектите на надзор, издавањето на налози, спроведувањето на надзорот (записници и решенија) и неговото затворање.
- Во месец април се одржа работилница за користење на е-Инспектор за претседателката и членовите на Инспекцискиот совет.
- Се потпишаа Договори за користење податоци (интероперабилност) помеѓу 6-те инспекторати и Централен регистар, со цел користење на податоците преку

Националната платформата за интероперабилност, односно преку електронскиот информациски систем за инспекциски надзор е-Инспектор, за што Инспекцискиот совет даде согласност. Исто така, инспекциските служби потпишаа Меморандуми за соработка со Агенцијата за вработување и Царинската управа.

- По развивање на модулите се реализираа обуки за сите 6 инспекторати. На обуките учествуваа по 30 инспектори од секоја инспекциска служба.
- На работилниците беа идентификувани проблеми во процесот на планирање од причина што дел од инспекциските служби (ДИЗ, АХВ, ДИЖС) при планирање на надзорот покрај податоците што би ги добивале од Централниот регистар, Агенцијата за вработување и Царинската управа користат податоци од свои регистри кои не се на Националната платформата за интероперабилност, туку се водат рачно во институциите (МЗШВ, АХВ). За таа цел беа организирани повеќе состаноци со надлежните институции, при што се одлучи ИТ компанијата да развие можност овие регистри да се вградат во е-Инспектор. Истото е во фаза на изработка.
- Дополнителен проблем е неусогласеноста на голем број на материјални закони по кои постапуваат инспекторатите со Законот за инспекциски надзор и Законот за прекршоците, што им создава проблем на инспекторите при употреба на системот кој е изграден согласно Законот за инспекциски надзор.
- Воедно се воочи потребата од измена на обрасците на записникот и решението за што Инспекцискиот совет формираше работна група за измена на овие обрасци со цел олеснување на работата на инспекторите. Измената на овие обрасци соодветно ќе се преслика и во информацискиот систем, е-Инспектор.
- За потребите на полесна примена на овој систем, Инспекцискиот совет предвиде наставна програма во Годишната програма за генерички обуки на инспекторите за Употреба на информацискиот систем за инспекциски надзор, е-Инспектор, која е во фаза на изработка и ќе биде достапна за инспекторите од јануари 2024 година, и истата ќе биде поставена на ЛМС – системот за електронско учење.

Согласно Планот за реализација на проектот, до крајот на 2023 година се развија 13 модули за:

- Државен инспекторат за земјоделство
- Агенција за храна и ветеринарство
- Државен санитарен и здравствен инспекторат
- Државен инспекторат за животна средина
- Државен просветен инспекторат
- Државен инспекторат за шумарство и ловство
- Државен комунален инспекторат
- Државен инспекторат за градежништво и урбанизам
- Државен инспекторат за локална самоуправа
- Државен инспекторат за транспорт
- Државен технички инспекторат
- Државен девизен инспекторат и
- Инспекторат за употреба на јазиците.

Врз основа на развиените модули, во периодот од септември до декември 2023 година, се организираа обуки за сите 13 инспекциски служби. На обуките беа поканети сите инспектори, а обуките се реализираа во Инспитниот центар на Инспекцискиот совет. На инспекторите и номинираните администратори има беше претставен електронскиот систем за спроведување на инспекциски надзор, е-Инспектор, а по завршување на обуката инспекторите имаа интерактивни вежби директно во системот, при што раководните инспектори имаа обврска да креираат инспекциски налог за себе и за инспекторите преку системот и да поминаа по една постапка, при што се генерираа записници и решенија директно во системот.

За поголемите инспекциски служби, како што се Агенцијата за храна и ветеринарство, Државниот инспекторат за земјоделство и Државниот санитарен и здравствен инспекторат, спроведени се дополнителни обуки за користење на системот.

Во периодот од 15 декември 2023 година до крајот на февруари 2024 овозможено е тестирање на системот, од страна на сите инспектори, со цел да се откријат и пријават одредени неправилности и грешки при спроведување на инспекциската постапка преку системот.

За потребите на инспекторите и олесното користење на е-Инспектор, се изработија Практично Упатството за примена на е-Инспектор и интерактивни видеа со упатства за сите алатки и функционалности на системот. Овие материјали се поставени на тестната и на продукциската околина, со цел постојано да бидат достапни за инспекторите.

Изработена е Наставна програма за употреба на е-Инспектор врз основа на која ќе се развие обуката SCORM, која ќе биде поставена на системот LMS – системот за електронско учење на Инспекцискиот совет, како дел од Годишната програма за генеричка обука на инспекторите и како задолжителна обука за сите инспектори. Оваа обука ќе биде достапна за инспекторите од март 2024 година.

Се идентификуваше потреба од измена на обрасците на записникот и решението од спроведениот инспекциски надзор, за која цел се одржаа повеќе состаноци со претставници од сите инспекциски служби. По одржани повеќе состаноци на РГ и коментари од претставниците од Агенцијата за заштита на личните податоци се заклучи дека прво треба да се смени Законот за инспекциски надзор, односно да се усогласи со Законот за заштита на личните податоци, а потоа да се пристапи и кон менување на Правилниците со кои се пропишани обрасците на записникот и решението. По измена на правилниците истото треба соодветно да се преслика и во системот.

Во врска со третата фаза од проектот, односно приклучување на останатите 12 инспекциски служби, која беше предвидена да се реализира во текот на 2023 година, истата не е започната од причина што втората фаза, односно развојот на модулите за 13-те инспекциски служби сеуште не е целосно реализирана и по завршување на истата ќе започне со реализација третата фаза, вклучување на преостанати инспекциски служби од развојот на процесот на инспекциски надзор. Дополнително, развојот на модулите на 12-те останати инспекциски служби, односно Агенција за лекови и медицински средства - Одделение за инспекциски надзор, Агенција за млади и спорт - Сектор за инспекциски надзор, Дирекција за заштита и спасување - Сектор за генерален инспектор, Дирекција за радијациона сигурност- Одделение за инспекциски надзор, Државен архив на Република Македонија - Одделение за инспекциски надзор, Министерство за

здравство - Сектор за хемикалии, Министерство за култура- Сектор за управен и инспекциски надзор, Министерство за транспорт и врски- Капетанија на пристаништа Охрид, Министерство за труд и социјална политика- Сектор за инспекциски надзор во социјалната заштита, Управа за заштита на културно наследство, Управа за сигурност во железничкиот сообраќај и Центар за управување со кризи - Одделение за инспекциски надзор, кои во овој момент се организирани како внатрешни организациски единици во состав на органите на државната управа, ќе зависи директно од процесот на реорганизација и оптимизација на инспекциските служби кој се одвива како дел од сеопфатниот процес на реорганизација и оптимизација на јавната администрација и ќе бидат предмет на вклучување во електронскиот систем, во зависност од крајниот исход на реорганизацијата.

Во врска со осовременувањето на хардверската подготовка на преостанатите 12 инспекциски служби, Советот успеа да обезбеди преносни компјутери за сите инспектори со поддршка од Владата на РСМ и Државниот завод за статистика преку Договори за давање на трајно користење на движни ствари без надомест, со кои 88 преносни компјутери се доделени на трајно користење на 12-те инспекциските служби. Имајќи го во превид фактот дека не е започнат Развојот на модулите за овие 12 инспекциски служби, Инспекцискиот совет во овој момент нема оправданост за да започне постапка за јавна набавка на останатата опрема, односно решенија за печатење во возила.

Во текот на 2023 година, Инспекцискиот совет објави оглас за јавна набавка, со предмет на договорот на набавка - Издајмување на облак (Cloud) платформа за хостирање на системите на Инспекцискиот совет (системот е-Инспектор, ЛМС систем кој во себе вклучува е-учење, е-тестирање и одржување на конференции во живо и сопствен маил сервер за службена комуникација на службениот domeјн is.gov.mk, коишто овозможуваат поддршка во работењето на Советот) и склучи Договор за Издајмување на облак (Cloud) платформа за хостирање на системите на Инспекцискиот совет кој е со важност од 12 месеци, односно до септември 2024 година.

Одржувањето на системот е-Инспектор е во рамки на проектот е-Инспектор – продолжување на поддршката на инспекциските реформи во Република Северна Македонија, поддржан од ЕБОР, од страна на ИТ компанијата ИТгма, која ги разви 13-те модули за приклучување на 13-те инспекторати на информацискиот систем за инспекциски надзор е – Инспектор (ДИЗ, ДИП, ДСЗИ, ДИШЛ, АХВ, ДИТранс, ДИЖС, ДИТИ, ДИГУ, ДКИ, ИУЈ, ДИЛС, ДДИ), до март 2025 година.

III.3 Соработка со други институции, организации, медиуми, јавност и меѓународна соработка

Инспекцискиот совет како координативно тело, во континуитет спроведува активности за унапредување на севкупниот инспекцискиот систем во Република Северна Македонија, што вклучува интензивна комуникација и соработка со домашни и странски институции и организации. Во таа насока во текот на 2023 година, остварени се следните резултати:

III.3.1 Соработка со ЕБОР

Соработката на Инспекцискиот совет со Европската банка за обнова и развој (ЕБОР) продолжи и во 2023 година, а истата се очекува да заврши во март 2024 година. Имено, во февруари 2022 година започна со реализација проектот е-Инспектор – продолжување на поддршката на инспекциските реформи во Република Северна Македонија, поддржан од ЕБОР, чија основна цел е целосна автоматизација и електронизација на инспекциската постапка преку развивање на 13 нови модули за 13 инспекциски служби. Се очекува проектот да заврши со почетокот на март 2024 година, со што е-Инспектор би бил целосно оперативен, односно инспекциската постапка и надзорот инспекторите ќе ги спроведуваат преку системот.

Сите предвидени активности во рамки на проектот се реализирани во предвидените рокови.

Во моментот, 16 инспекторати функционираат на продукциската околина, што значи дека инспекциските надзори ги спроведуваат преку е-инспектор.

До формално завршување на проектот, инспекторите од сите инспекторати кои се на тестната околина, го тестираа системот. Целта на оваа активност беше отстранување на сите технички недостатоци и подобрување на функционалностите на системот. Во текот на месец март 2024 година инспекторатите се поставени од тестна на продукциска околина, и со таа активност автоматски проектот се завршува, односно 16 инспекциски служби ќе го спроведуваат инспекцискиот надзор преку е-Инспектор. Согласно Договорот за соработка, ИТ компанијата која го развиваше системот има обврска уште една година по завршување на проектот, да го одржува системот.

Дополнително, од досегашната соработка со ЕБОР, во рамки на проектот се изработија листи за проверка. Со цел да се испита задоволството и ефектот кој го имаат листите за проверка врз субјектите на надзор, од страна на проектниот координатор се подготви Анкетен прашалник, со 17 прашања. Прашалникот беше анонимен и доставен до субјектите на надзор преку четирите стопански комори (Сојуз на стопански комори, Стопанска комора на Северна Македонија, Стопанска комора на Северозападна Македонија и МАСИТ). Прашалникот беше доставен до неодреден број на субјекти на надзор, а се добија повратни одговори од вкупно 108 субјекти на надзор (правни лица). Врз основа на одговорите од прашалникот се изработи Анализа за употребата и влијанието на Листите за проверка при спроведувањето на инспекцискиот надзор. Од Анализата произлегоа препораки за инспекциските служби, кои беа доставени до сите инспекциски служби од страна на ИС, со цел да се земат во предвид. Дополнително, Советот достави допис со укажување до Државниот управен инспекторат при спроведување на инспекциски надзор, а во врска со примената на Законот на инспекциски надзор да обрне посебно внимание за соодветната примена на одредбите кои се однесуваат на обврската за доставување на Листите за проверка, и воедно ги објави Корисните информации за употребата, улогата и значењето на листите за проверка на својата веб страница.

III.3.2 Соработка со Кабинетот на заменик претседателот на ВРСМ задолжен за политики за добро владеење

Инспекцискиот совет одржува редовна, интензивна и продуктивна соработка со Кабинетот на ЗПВРСМ, заради подобрување на координацијата, утврдување на механизми за

олеснување на меѓуинституционалната комуникација, со цел зголемување на ефикасноста на антикорупцискиот систем во целина.

Имено, со оглед на тоа што дигитализацијата е една од приоритетите за кои што се залага Кабинетот, Инспекцискиот совет постојано добива поддршка во развивањето на платформата е-Инспектор. Советот редовно одржува состаноци со Кабинетот, на коишто се разговара и следи развивањето на системот е-Инспектор и се разгледуваат можностите за неговиот понатамошен развој.

Покрај тоа, во соработка со Кабинетот се следи и исполнувањето на активностите на Националната стратегија за спречување на корупција и судирот на интереси 2021-2025, со тоа што Советот редовно доставува извештаи за степенот на исполнетост на активностите предвидени во истата.

Исто така, реализирани се состаноци помеѓу Заменик претседателот на ВРСМ Г-ѓа Славица Грковска и директорите на инспекциските служби во однос на заштитата на личните податоци при објавувањето на инспекциските акти, состанок во врска со заштита на правото на слободен пристап до информации од јавен карактер како и состанок за развојот на системот е-Инспектор.

III.3.3 Соработка со Државната комисија за спречување на корупција (ДКСК)

Советот успешно и континуирано соработува со ДКСК на сите полиња од заеднички интерес.

Имено, како резултат на успешната соработка меѓу Советот и ДКСК во Годишната програма за генерички обуки на инспекторите за 2022 година беше вклучена нова тема: Спречување на корупцијата, која Советот ја изработи во соработка со ДКСК. Оваа обука инспекциските служби можеа да ја вклучат во Годишниот план за индивидуално и стручно усовршување и обука на инспекторите, како една од најмалку трите генерички обуки коишто се вклучуваат од Годишната програма.

Советот на 31.03.2022 година склучи Меморандум за соработка со Државната комисија за спречување на корупција. Целта на овој Меморандум е промовирање на соработка и размена на меѓусебни искуства, координација и водење заеднички договорени активности во согласност со законските надлежности на двете Страни, особено преку:

1. Соработка и постојан дијалог за размена на знаења и практични искуства во областа на превенцијата и репресијата на корупцијата и судирот на интереси, и јакнењето на личниот и институционалниот интегритет;
2. Организирање на работни средби за размена на позитивни практики и информации за зајакнато функционирање на Државната комисија и Советот, како и нивните стручни служби;
3. Размена на податоци и позитивна пракса при постапување по предмети од областите на законска надлежност на Државната комисија и Советот;

4. Подготвување, организација и спроведување на обуки за инспекторите вработени во инспекциските служби под јурисдикција на Советот;

5. Други активности, со кои на партнерска основа, може да се остваруваат целите на Меморандумот.

Советот како дел од Национална стратегија за спречување на корупција и судирот на интереси 2021-2025, е назначен за надлежна институција заедно со ресорните министерства кои имаат инспекциски служби, како вклучени институции, да ја спроведат активноста Анализа на законските надлежности на инспекциските служби, чија цел е јакнење на надзорните и контролните механизми, преку прецизирање и разграничување на надлежностите на одделни инспекциски служби. Со спроведување на оваа Анализа ќе се реши проблемот на нејасно и непрецизно утврдени надлежности и преклопување на надлежностите помеѓу инспекторатите. За таа цел, односно прецизирање и разграничување на надлежностите на инспекциските служби, Инспекцискиот совет побара од сите инспекциски служби коишто се под надлежност на Советот, да достават конкретни предлози за измена на материјалните закони по кои постапуваат и во кои детектирале преклопувања на надлежности со други инспекциски служби. По добиените податоци Инспекцискиот совет во вториот квартал на 2023 година изготви Извештај во врска со преземените активности согласно Националната стратегија за спречување на корупција и судирот на интереси 2021-2025 и истиот го достави до ДКСК.

Државната комисија за спречување со корупција, на почетокот на 2022 година, започна со пилотирање на процесот на имплементација на системот на интегритет како темел на доброто управување во државните институции, а Инспекцискиот совет беше една од петте избрани пилот институции кои ќе започнат со целосна имплементација на овој систем. Така, на 27.02.2022 година, Инспекцискиот совет донесе Политика за интегритет и назначи лице за интегритет кое ќе учествува во програмата за обука и менторирање на Државната комисија за спречување на корупцијата.

Системот за интегритет е воспоставен на начин да овозможи државните органи и институции од јавниот сектор да работат и да ја извршуваат својата надлежност почитувајќи ги законите и во согласност со највисоките етички стандарди.

Државната комисија за спречување со корупција, на почетокот на 2022 година, започна со пилотирање на процесот на имплементација на системот на интегритет како темел на доброто управување во државните институции, а Инспекцискиот совет беше една од петте избрани пилот институции кои ќе започнат со целосна имплементација на овој систем. Така, на 27.02.2022 година, Инспекцискиот совет донесе Политика за интегритет и назначи лице за интегритет кое ќе учествува во програмата за обука и менторирање на Државната комисија за спречување на корупцијата.

Системот за интегритет е воспоставен на начин да овозможи државните органи и институции од јавниот сектор да работат и да ја извршуваат својата надлежност почитувајќи ги законите и во согласност со највисоките етички стандарди.

Системот за интегритет почива на следните елементи кои претставуваат своевидни стандарди за интегритет:

- Заштитата на јавниот интерес и спречувањето на судирот на интереси;
- Почитување на етичкиот кодекс кој е релевантен за позицијата на службеното лице;
- Управување со човечките ресурси врз основа на систем на заслуги и квалификации;
- Наменско, рационално и ефикасно управување со јавните ресурси;
- Транспарентност и пристап до информациите од јавен карактер;
- Заштитено пријавување од укажувачи и
- Управување со квалитет

Со цел воспоставување и зајакнување на Системот за интегритет во Инспекцискиот совет, Советот во текот на 2022 година, покрај веќе постоечките внатрешни процедури кои регулираат дел од елементите за интегритет, донесе Процедура за заштитено внатрешно и надворешно пријавување во Инспекцискиот совет, Правила за постапување со подароци, погодности и гостопримства и измени и дополни неколку постоечки внатрешни процедури со цел зајанување на Системот за интегритет во Инспекциски совет. Во текот на 2023 година планирано е да се подобрува Системот на интегритет преку имплементација на ISO систем за управување со квалитет, како и дополни и измени на останатите внатрешни процедури на Инспекцискиот совет и организирање на обуки за вработените за Системот на интегритет.

III.3.4 Сорботка со Министерството за информатичко општество и администрација

Во текот на 2022 година Министерството за информатичко општество и администрација започна активности за изработка на новата Стратегија за реформа на јавната администрација (2023-2030). Инспекцискиот совет, како координативно тело на инспекциските служби, од јули 2022 година и во текот на целата 2023 година е вклучен во креирање на Стратегијата за реформа на јавната администрација (2023-2030), во III Приоритетна област- Одговорност, отчетност и транспарентност, со следните мерки и активности:

- **Мерка 1 - Целосно воспоставување и развој на електронскиот систем за дигитализација на инспекциската постапка и инспекциското работење – „е-Инспектор“**

Активност 1 - Развој на модули за вклучување на 13 приоритетни инспекциски служби во електронскиот систем „е-Инспектор“.

Активност 2 - Развој на модули за вклучување на останатите 12 инспекциски служби во електронскиот систем „е-Инспектор“.

Активност 3 - Осовременување на хардверска подготовка на останатите 12 инспекциски служби.

Активност 4 - Развој на останатите процеси (модули) од електронскиот систем: Управување со задачи, Управување со средства, Управување со претставки и предлози, Управување со човечки ресурси, Подготовка и одобрување на други документи.

▪ **Мерка 2 - Зголемена транспарентност на инспекциските служби**

Активност 1 - Унифицирање на веб страните на инспекциските служби

Активност 2 - Поврзување на веб страните на инспекциските служби со системот е-Инспектор

Мерките и активностите се имплементирани во Стратегија за реформа на јавната администрација (2023-2030). За Мерка 1 предвидена е целосна реализација на сите активности до крај на 2025 година, а за Мерка 2 до крај на 2027 година.

III.3.5 Соработка со Институтот за демократија – Социетас Цивилис Скопје

Инспекцискиот совет е вклучен во проектот „Поттикнување на јавната дебата за отчетност“ на Институтот за демократија – Социетас Цивилис Скопје, поддржан од Националниот фонд за демократија. Советот активно учествуваше на работилниците кои се организираа од страна на Институтот, а кои се однесуваат на стратешкото справување со идните антикорупциски предизвици.

Покрај тоа, Советот е активно вклучен во мониторингот на имплементацијата на антикорупциски политики направени во Државниот инспекторат за земјоделство и Државниот пазарен инспекторат, од страна на Институтот за демократија и одржува редовни средби со негови претставници, во насока на продолжување на веќе успешната соработка.

III.3.6 Соработка со НВО Инфоцентар и партнерските организации

Во текот на месец ноември 2023 година одржана е обука на тема „Вовед во еколошка корупција“ во организација на ЦЕД Флорозон, на која учество земаа претставници од Советот. Обуката беше реализирана во насока на запознавање на учесниците во борбата за спречување на корупцијата во областа на екологијата. Исто така на таа тема одржан е и состанок со претставници од Советот со претставници од невладини организации од земјите во регионот.

Одржана беше и средба со претставници со Sociеux+ тело за техничка соработка помеѓу јавните и социјалните партнери, основан и кофинансиран од ЕУ. На средбата претставниците на Sociеux+ се информираа за надлежностите на Советот, неговата работа, како и за работата на државните инспектори од Државниот инспекторат за труд и функционирањето на системот Е-Инспектор и неговото имплементирање при вршењето на инспекцискиот надзор.

III.3.7 Соработка со Министерството за правда

Инспекцискиот совет со свои претставници зема активно учество во Работната група формирана од Министерот за правда, во врска со изработка на Нацрт-законот за заштитено пријавување и заштита на укажувачи, и преку свои коментари и предлози заедно со другите

учесници од повеќе институции, на крајот на месец ноември по одржани 17 работни состаноци го креираа предлозениот нацрт- закон.

III.3.8 Учество на проектот „Зајакнување на внатрешниот пазар“

Во рамките на проектот “Зајакнување на внатрешниот пазар” кој се спроведува во Министерството за економија и чија четврта компонента е поврзана со работата на Државниот пазарен инспекторат, организирана е презентација на тема: Стратегија и препораки за реорганизација на работата на Државниот пазарен инспекторат на Северна Македонија учество земаа претставници од Инспекцискиот совет.

Главната цел на работилницата беше претставување на Стратегијата за реорганизација на работата на ДПИ и да се дадат конкретни примери како функционира државниот пазарен инспекторат во земјите членки на ЕУ.

III.3.9 Соработка со Државниот девизен инспекторат и Државниот пазарен инспекторат

Во однос на соработката со овие две инспекциски служби, остварени се две посебни активности:

- Одржана е работна средба помеѓу директорот на Државниот пазарен инспекторат Горан Трајковски, директорот на Државниот девизен инспекторат Нурфет Карагоски, претседателката на Инспекцискиот совет Даниела Рендевска и членот на Инспекциски совет од Област 1-Пазар, работни односи и безбедност и здравје при работа Игор Вељаноски.

На работната средба се потпиша Меморандум за соработка помеѓу помеѓу Државниот девизен инспекторат, Државниот пазарен инспекторат и Инспекциски совет, чија цел е да се обезбеди стручна поддршка на Државниот девизен инспекторат во делот на спроведување на деветмесечната практична работа и обука на работно место, под надзор на ментор, за стекнување на лиценца за инспектор.

Според Меморандумот за соработка, деветмесечната практична работа и обука на работно место, под надзор на ментор за Државниот девизен инспекторат, ќе ја извршуваат ментори од Државниот пазарен инспекторат се до завршувањето на постапката на лиценцирање на соодветен број на државни девизни инспектори.

- Исто така беше потпишан договор за давање на трајно користење на движна ствар без надомест – патничко моторно возило марка Форд Фиеста, помеѓу Претседателот на Инспекциски совет г-ѓа Даниела Рендевска и директорот на Државниот девизен инспекторат г-дин Нурфет Карагоски. Според договорот, патничкото моторно возило од страна на Инспекцискиот совет се дава на трајно користење на Државниот девизен инспекторат, по претходно донесена Одлука за престанок и за давање на трајно користење на движна ствар на Министерството за финансии – Државен девизен инспекторат бр.41-10732/5 од 07.1.2023 година донесена од страна на Владата на Република Северна Македонија, објавена во „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.239/23 на 13.11.2023 година.

III.3.10 Работен состанок со Државниот санитарен и здравствен инспекторат

Во периодот од 30.10-01.11.2023 година во едукативниот центар „Алкалоид“ во Дојран се одржа работен состанок на тема „Постапување по претставки и предлози во надлежност на ДСЗИ“ на кој присуствуваа претставници од Инспекцискиот совет, како и претставници од подрачните одделенија на ДСЗИ во РСМ, каде учесниците ги споделија своите искуства во врска со поднесените претставки и предлози до нивните институции.

III.3.11 Инфо денови

Инспекцискиот совет во месец јули 2023 година ги започна Инфо-деновите со инспекциските служби на локално ниво. Состаноците на претставници од Советот преку одржани со Градоначалниците на посетените општини и раководителите на инспекциските служби од истите општини, беа од информативен и советодавен карактер со цел правилна примена на Законот за инспекциски надзор во локалните самоуправи. Инфо деновите беа реализирани со посета на Градот Скопје, Општините Центар, Аеродром, Кисела Вода, Карпош, Ѓорче Петров, Струга, Вевчани, Охрид, Дебрца, Валандово, Богданци, Неготино, Боговиње, Врапчиште, Гостивар и Брвеница.

III.3.12 Учество во Националниот совет за формализирање на неформалната економија

Владата на Република Северна Македонија, на 189-та седница одржана на 3 октомври 2023 година, донесе Одлука за формирање на Национален совет за формализација на неформалната економија, како дел од активностите за формирање на институционална инфраструктура кои беа предвидени во рамките на Стратегијата за формализирање на неформалната економија 2023 - 2027 година, со Акциски план за формализирање на неформалната економија 2023 - 2025 година.

Национален совет за формализација на неформалната економија е формиран заради насочување на мерките и активностите согласно Стратегијата за формализирање на неформалната економија 2023-2027 година, со Акциски план 2023-2025 година и дефинирање на нови стратешки насоки и препораки за намалување на неформалната економија и истиот го сочинуваат 20 членови кои се претставници на највисоко ниво од институциите во чија надлежност се активностите на намалување на неформалната економија (листа на членови во прилог - Одлука).

За таа цел, како член во Националниот совет беше назначен и Претседателот на Инспекцискиот совет кој учествуваше на првиот состанок на 27.10.2023 година. Исто така во врска со формализирањето на неформална економија Владата на Република Северна Македонија, на седница одржана на 10 октомври 2023 година, го донесе Решението за назначување на претседател, заменик претседател, членови и заменици на членови на Меѓуресорското тело за координација на активностите за спроведување на Стратегијата за формализирање на неформалната економија 2023 - 2027 година, со Акциски план за формализирање на неформалната економија 2023 - 2025 година, во кое тело како член беше назначен надлежниот член во Советот за Област 1, а како заменик Генералниот секретар на Инспекцискиот совет, кои учествуваа на состаноците одржани за таа цел.

III.3.13 Активности во врска со Законот за забрана и спречување на вршење нерегистрирана дејност

Инспекцискиот совет согласно член 9 ст.11 од Законот за забрана и спречување на вршење на нерегистрирана дејност, испрати циркуларно писмо за доставување на извештај согласно Законот до дел од инспекциските служби на државно ниво како и до Овластените урбанистички инспектори и овластените инспектори за животна средина во Општините, на Општините во Градот Скопје и Градот Скопје, за изречени опомени, констатирана состојба и исход од поднесени прекршочни барања, ако при вршењето на инспекцискиот надзор субјектот на инспекциски надзор постапил спротивно на одредбите од членовите 13 и 14 од Законот за забрана и спречување на вршење на нерегистрирана дејност. Повратно до Советот пристигнати се 13 извештаи во врска со Законот, од кои поголемиот дел се во вид на податоци дека инспекциските служби не вршеле таков вид на надзор.

III.4 Подобрување на работењето на Советот

Од исклучително значење за постигнување на резултатите од Годишниот план за работа, беше зајакнувањето на Советот и особено неговото место во инспекцискиот систем на државата. Токму овие „внатрешни“ прашања имаа највисок приоритет во текот на 2023 година, при што беа планирани да се остварат следните резултати:

III.4.1 Вработување на стручни административни службеници

Остварувањето на предвидените цели и приоритети на Советот се во директна зависност со бројот и структурата на службеници вработени во стручно – административната служба. Бројот на службеници вработени во службата, заклучно со 31.12.2023 година, изнесува 13 (од кои 2 се во мирување) од предвидените 38, односно 34,2 %.

III.4.2 Пополнување на работни места во Инспекциски совет

Во текот на 2023 година, стручната служба на Советот е зголемена за три работни места и истите се пополнети со спогодби за мобилност преку трајно преземање на вработен од еден во друг орган, односно еден советни и два помлади соработници. Исто така, успешно се спроведоа четири постапки на планирани пополнувања на работни места преку унапредување, и тоа унапредување на еден административен службеник од работно место „советник“, на работно место „раководител на одделение“ и унапредување на три административни службеници од работно место „помлад соработник“, на работно место „советник“. Меѓутоа, треба да се нагласи дека во 2023 година во Советот еден административен службеник – советник, исто така, со спогодба за мобилност преку трајно преземање на вработен од еден во друг орган, од Советот е трајно преземен во друга институција и двајца административни службеници – советници, по нивно барање остварија престанок на работен однос во Советот, а додека работните места на двајца административни службеници се со статус „мирување“ бидејќи еден од нив е избран за Претседател на Инспекцискиот совет, а другиот е назначен за Генерален секретар на Советот.

Треба да се нагласи дека Инспекцискиот совет согласно усвоените заклучоци содржани во Извадокот од Нацрт-записникот од Двесте и втората седница на Владата на Република Северна Македонија, одржана на 24 ноември 2023 година, точка 7: Информација за потребата за зајакнување на институционалните капацитети во насока на остварување на законските надлежности, согласно предвидените рокови Советот изготви Измена и дополна на Годишен план за вработување за 2023 година, во кој предвиди едно вработување – Виш референт за водење регистри, за кое за жал не е добиена согласност за обезбедени финансиски средства за 2024 година од страна на Министерството за финансии.

Според тоа, јасно е дека со ваков потенцијал на човечките ресурси, не може да се очекува успешно спроведување на законските надлежности и обврски на Советот и ваквата состојба со недоволната екипираност влијае врз ефикасното и навремено извршување на надлежностите на Инспекцискиот совет, особено функциите за координирање и следење на работата на инспекциските служби.

Стратешки план на Советот 2024 – 2026 година

Инспекцискиот совет е сосредоточен на доследно и сеопфатно спроведување на процесите на реформа на јавната администрација, а во тој контекст и на инспекцискиот систем. Целта е ефикасно и ефективно задоволување на потребите и барањата на граѓаните и деловната заедница, преку развој на ефикасна и транспарентна инспекциска служба, како дел од јавната администрација, која ќе се потпира на интензивна дигитализација и оптимална структура. Процесот на континуирано стратешко планирање овозможува најдобра платформа за ефикасно спроведување на надлежностите на Инспекцискиот совет, и обезбедува гаранција за донесување на клучните одлуки, кои ќе овозможат остварување на визијата. Во тој контекст, Стратешкиот план на Инспекцискиот совет, ја поставува визијата за развој и одржливост, не само на институцијата, туку и на целокупниот инспекциски систем во Република Северна Македонија. Стратешкиот развој ќе се реализира низ неколкуте програми, дефинирани во Стратешкиот план на Советот за периодот 2024-2026 година. Планот ја идентификува одговорноста за спроведувањето на предвидените активности, ја определува временската рамка и показателите за успешност, преку кои ќе се следи спроведувањето на програмите, но и потребните човечки и финансиски ресурси за нивно спроведување. Сепак, остварувањето на утврдените приоритети и цели, бара висока професионалност на сите членови на Инспекцискиот совет и стручно – административната служба, но и нивна целосна посветеност на постигнување на посакваните резултати. Се разбира, целосниот успех зависи и од останатите заинтересирани субјекти, пред се инспекциските служби, без чија поддршка и соработка, тоа нема да биде можно.

Главните развојни цели на Инспекцискиот совет, произлегуваат од неговите законски надлежности. Во наредниот тригодишен период, Инспекцискиот совет ќе се фокусира на целосно и доследно спроведување на законската регулатива за инспекциски надзор донесена во текот на 2019 година, спроведување на процесите на реформи во јавната администрација односно, реорганизација на инспекцискиот систем преку оптимизација на инспекциските служби за овозможување на ефикасно и ефективно и економично работење на

истите, како и на сопственото доизградување и зајакнување на капацитетите за вршење на законските надлежности.

Во овој контекст Инспекцискиот совет има поставено пред себе повеќе стратегиски приоритети и цели, кои треба да бидат реализирани во периодот 2024-2026 година.

➤ **Приоритет 1 Автоматизиран и дигитализиран систем за следење и координација на работата на инспекциските служби**

Цел 1 – Целосна усогласеност, поедноставување и хармонизација на материјалните закони со Законот за инспекциски надзор,

Цел 2 – Спроведување на дигиталната платформа „е-инспектор“ во сите инспекциски служби на централно ниво,

Цел 3 – Воспоставување на внатрешни стандардни оперативни процедури за преземање дејства и постапување по примени информации,

Цел 4 – Засилување на улогата на Инспекцискиот совет, особено во координацијата на инспекциските служби,

Цел 5 – Реорганизација и намалување на бројот на инспекциски служби и зголемување на пополнетоста на работните места за инспектори на најмалку 80%.

➤ **Приоритет 2 Одржлив и дигитализиран систем за стручно усовршување и обука на инспекторите во инспекциските служби**

Цел 1 – Континуирана надградба на платформата за електронско учење на кандидатите за инспектори на општинско и централно ниво, како и на инспекторите во сите инспекциски служби на централно ниво,

Цел 2 – Спроведување на годишните програми за генеричка обука на инспекторите на централно ниво, како и на Програмата за интерактивна обука за стекнување со лиценца за инспектор,

Цел 3 – Подобрување на имиџот на инспекторите во Република Северна Македонија со високо ниво на генерално познавање на предметните области и развиени вештини и компетенции на инспекторите и кандидатите за инспектори,

Цел 4 – Воспоставување на професионална средина за обуки и јадро од високо професионални обучувачи инспектори,

➤ **Приоритет 3 Зајакнување на капацитетите на Инспекцискиот совет**

Цел 1 – Зајакнување на организациската поставеност на Инспекцискиот совет и целосно екипирање на сите сектори и одделенија,

Цел 2 – Воспоставување на програми за обука на вработените во Инспекцискиот совет, за систематско развивање на нивните вештини, знаења и однесување, потребни за исполнување на стратегиските приоритети и цели,

Цел 3 – Подобрување на активната транспарентност, отворени податоци за јавноста и поедноставен пристап до нив,

Цел 4 – Воспоставување на одржливи стратегиски партнерства и склучување на договори со релевантни заинтересирани страни, вклучувајќи меѓународни организации и асоцијации поврзани со инспекциските служби, инспекциски служби, министерства и други државни органи, стопански комори, невладини организации и донаторска заедница,

Цел 5 – Подигнување на свеста на граѓаните и на бизнис заедницата и обезбедено целосно разбирање (медиумско/јавно/политичко), за функцијата, улогата и значењето на Советот во процесот на реформата на јавната администрација.

III.4.3 Годишен план за работа на Советот за 2024 година

Годишниот план за работа на Инспекцискиот совет за 2024 година е донесен врз основа на повеќеслојниот делокруг на работа на Советот, утврден во Законот за инспекциски надзор, како и на приоритетите содржани во Стратешкиот план на Советот (2024-2026), со особено внимание на спроведување на обврските кои за Советот произлегуваат од приоритетите на Владата на Република Северна Македонија.

Клучните приоритети за 2024 година, се утврдени во областите на четирите програмски рамки, и тоа:

1. Следење на спроведувањето на законските прописи за инспекциски надзор

- Давање мислења на законите и подзаконските акти од областа на инспекцискиот надзор со цел нивно усогласување со Законот за инспекциски надзор
- Давање предлози за изменување и дополнување на закони
- Давање на налог за вршење на единечен и заеднички инспекциски надзор

2. Клучни производи и услуги на Советот

- Донесување на Годишен извештај за работа на инспекциските служби за 2023 година,
- Давање мислења на шестмесечните извештаи за работа на инспекциските служби,
- Давање согласности за Годишните планови за работа на инспекциските служби за 2025 година,
- Обработка и анализа на месечни планови за работа на инспекциските служби,
- Обработка и анализа на Извештај за оценување на учинокот на инспекторите,
- Донесување на Годишна програма за генерички обуки на инспекторите за 2025 година,
- Анализа на индивидуалните годишни планови за стручно усовршување и обука за инспекторите во инспекциските служби
- Организирање и спроведување на генеричка обука на инспекторите
- Организирање и спроведување на интерактивна обука за лиценца за инспектор
- Издавање и одземање на лиценца на инспектор,

- Постапување по претставки на физички и правни лица,
- Одржување на Регистрите на Советот,
- Надградба, управување и одржување на електронската платформа е–инспектор,
- Учество во подготвување на законски и други проекти во надлежност на други органи на управата.

3.Соработка со други институции, организации, медиуми, јавност

- Потпишување на два меморандуми за соработка со сродни институции во Регионот,
- Зајакнување на соработката со ЕБРД,
- Спроведување на медиумска кампања,
- Управување и одржување на веб страницата на Советот,
- Активно учество во креирање на Стратегија за реформа на јавната администрација 2023-2030 година,
- Активно учество во креирање на Стратегија за формализирање на неформалната економија 2023 – 2025 година,
- Активно учество во креирање на Национална стратегија спречување на корупцијата и судирот на интереси 2021-2025 година,
- Активно учество во креирање на Национална стратегија за еднаквост и недискриминација 2022-2026 година,
- Редовни средби со инспекциските служби,
- Состаноци со други институции.

4.Подобрување на работењето на Советот

- Вработување на административни државни службеници,
- Донесување на Годишен извештај за работа на Советот 2023 година,
- Донесување на Стратешки план на Советот 2025 – 2027 година,
- Донесување на Годишен план за работа на Советот за 2025 година,
- Спроведување на обуки за стручно-административната служба на Советот,
- Зголемување на базата на инспектори обучувачи.

III.4.4 Спроведување на обука за службениците во стручно-административната служба на Советот

Планираните генерички обуки за 2023 година (согласно Законот за административните службеници) вработените административни службеници во Советот, од технички причини ги немаат реализирано. Истите требаше да се спроведат преку Системот за управување со учење на Министерството за информатичко општество и администрација.

Во првата половина на 2023 година, двајца административни службеници ја посетија обуката за јавни набавки наменета за сертификација, односно ресертификација и успешно го положија испитот за јавни набавки.

Во октомври 2023 година, еден административен службеник и еден член на Инспекцискиот совет ја посетија дводневната обука со наслов „Ефективни практики за еколошка правда“, организирана од страна на Центарот за еколошка демократија ФЛОРОЗОН. Работилницата е дел од проектот „Механизам за превенција од корупција“. Општата цел на проектот е да придонесе во борбата против корупцијата преку воспоставување соработка и партнерство помеѓу ГО, граѓаните и клучните антикорупциски институции и нивните соодветни тела.

Исто така, во октомври 2023 година еден административен службеник учествуваше на работилници за дискусија на наодите од анализата за видот на податоци што ги собираат институциите во Република Северна Македонија за мерење на дискриминацијата, која е дел од активностите на проектот „Рамноправноста низ призма на статистиката“, спроведуван од страна на Асоцијација за демократски иницијативи (АДИ) од Гостивар и ХОПС – Опција за здрав живот Скопје, а финансиски поддржан од Европската Унија во рамки на програмата за грантови „Поддршка на граѓанското општество“, Европскиот инструмент за демократија и човекови права (ЕИДХР) 2021.

Во текот на месец септември и ноември 2023 година, двајца административни службеници учествуваа на обуката на тема „Примена на Законот за слободен пристап до информации јавен карактер („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 101/2019)“, организирана од страна на Агенцијата за заштита на правото на слободен пристап до информациите од јавен карактер.

Во првата половина на декември 2023 година, еден административен службеник ја посети обуката за Електронски пазар за набавки од мала вредност (е-Пазар), организирана од страна на Бирото за јавни набавки.

Дополнително, во текот на 2023 година сите административни службеници и членовите на Инспекцискиот совет ја посетија Основната обука за сајбер безбедност за вработени во јавната администрација и вработени во приватниот сектор, односно Основна обука за сајбер безбедност за менаџерски и раководен персонал во јавен и приватен сектор, организирани од Агенцијата за електронски комуникации.

III.4.5 Годишен план за спречување на корупција на Инспекцискиот совет

Постапувајќи по заклучоците од Педесет и петтата седница на Владата на Република Северна Македонија одржана на 28 јуни 2022 година, согласно кој ги задолжи сите органи на државната управа да изготват и јавно да го објават на своите веб страници Годишниот план за проценка на ризици од корупцијата соодветен на нивната надлежност, Инспекцискиот совет подготви Годишен план за проценка на ризиците од корупција за 2023 година.

Годишниот план за проценка на ризици од корупцијата на Инспекцискиот совет за 2023 година е документ кој произлегува од планот за борба против корупцијата на Владата на Република Северна Македонија, наречен „Акција 21“.

Корупцијата е динамична појава која има многу форми и се поврзува со различни економски, правни, политички, социолошки и други фактори. Негативните ефекти од корупцијата се огромни и далекусежни, протегајќи се низ јавниот, приватниот и граѓанскиот сектор. Коруптивното однесување ја поткопува довербата во институциите на системот, ефикасното користење на јавните ресурси и претставува закана за демократијата и остварувањето на човековите права поради ерозија на општествените вредности. Во Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси под корупција се подразбира: „злоупотреба на функцијата, јавното овластување, службената должност или положба за остварување на корист, директно или преку посредник, за себе или за друг“, а „под судир на интереси се подразбира состојба во која службеното лице има приватен интерес што влијае или може да влијае врз непристрасното вршење на неговите јавни овластувања или службени должности“.

Борбата против корупцијата бара систематизирани напори и целосна посветеност на сите чинители во општествениот живот во Република Северна Македонија. Со задолжувањето од страна на Владата на Република Северна Македонија на повеќе државни институции, меѓу кои и Инспекцискиот совет, за донесување на едногодишен план за проценка на ризици од корупцијата, се потврдува сериозноста на проблемот корупција и потребата од вклучување на сите засегнати страни.

Инспекцискиот совет, како креатор на политики, којшто има надлежности врз 28 инспекциски служби, од кои 15 функционираат како државни инспекторати, со статус на правно лице, буџетски корисници од прва линија, а 13 инспекциски служби функционираат како организациски единици во други органи на државната управа, има големо влијание врз спречувањето на корупцијата во државата.

Инспекцискиот совет изработи План за проценка на ризици од корупцијата согласно визијата за општество засновано на највисоки етички вредности и интегритет што на сите граѓани им овозможува еднаков пристап до одговорни и транспарентни институции и почитување на човековите права и слободи. Со реализацијата на целите и мерките од планот треба да се обезбеди подигнување на довербата во институциите на системот, ефикасно користење најјавните ресурси и јакнење на демократијата, општествените вредности и остварување на човековите права.

Главни цели на Планот се обезбедување на следните вредности во работењето:

- Транспарентност;
- Отчетност;
- Сигурност;
- Општествена одговорност;
- Учество на јавноста;
- Почитување на законите.

Основните определби на Планот:

Мисија - обезбедување доверба на јавноста во извршувањето на инспекцискиот надзор со јакнење на транспарентноста, отчетноста и сигурноста во инспекциското работење.

Визија - воспоставување на модерен, функционален и ефикасен инспекциски систем, кој ќе им овозможи на сите граѓани еднаков пристап до одговорни и транспарентни институции и почитување на законите.

Во таа смисла, активностите кои Инспекцискиот совет ги превзема за спречување на корупцијата се:

- Проценка на ризик;
- Листи за проверка;
- Стручно усовршување и обука на инспектори;
- Постапување по претставки од физички и правни лица, поврзани со работата на инспекторите, инспекциските служби и/или субјектите на инспекциски надзор;
- е-Инспектор.

III.4.6 Реорганизација на Инспекцискиот совет

Во месец октомври 2023 година во просториите на Инспекцискиот совет се одржа состанок помеѓу претставници од Советот и надворешни експерти кои беа ангажирани од МИОА да направат анализа во врска со реорганизацијата на Инспекцискиот совет. По презентацијата на нивните препораки, Советот на 326-та седница ги даде забелешките за препораките за реорганизацијата на Инспекцискиот совет, каде за дел од Заклучоците имаше забелешки, а во друг дел од истите, не.

Во делот каде беа дадени забелешки Советот смета дека овој дел од заклучоците се несоодветни и треба да се преформулираат. Имено, улогата на Инспекцискиот совет е да биде координатор на инспекциските служби, а не да раководи со нив. Советот дава согласност на годишните планови за работа на инспекциската служба и дава мислење за шестмесечните извештаи. Надлежноста на Советот да издаде налог за вршење на вонреден единечен или заеднички инспекциски надзор е целосно утврдена во Законот за инспекциски надзор и таксативно се наведени случаите кога Инспекцискиот совет може да го реализира ова право. И

понатака директорот е надлежен за издавање на налог за вршење на вонреден инспекциски надзор. Целта на планирањето на инспекцискиот надзор и законско уредување во кои случаи може да се даде налог за вршење на вонреден инспекциски надзор има за цел да го минимизира субјективното влијание на инспекторот и/или директорот на инспекциската служба и да ја зајакне довербата кај субјектите на надзор. Инспекцискиот совет има надлежност само да поведе иницијатива за дисциплинска постапка против инспектор, но одлуката дали ќе се поведе постапката останува на директорот/раководителот на инспекциската служба.

Исто така, Советот смета дека извештаите се битна алатка за информирање на јавноста за работењето на инспекциските служби, месечните планови овозможуваат добро планирање на инспекциските постапки и намалување на субјективното влијание на инспекторите, додека лиценцирањето на инспекторите овозможува градење на квалитетни кадри за инспектори.

Во врска со констатацијата дека сегашниот модел на Инспекциски совет не одговара на ниту еден моделите презентирани како примери во овој документ, Советот смета дека различните економски и останати состојби од една држава до друга држава само ја потврдува исправноста дека не е соодветно моделите да бидат копирани, напротив за поздравување е фактот дека е изготвен индивидуален модел на тело кое ја координира работата на инспекциските служби согласно нашите состојби во државата.

IV. БУЏЕТ И ФИНАНСИСКО РАБОТЕЊЕ

Вкупниот одобрен буџет за 2023 година на Инспекциски совет, изнесуваше 52.592.000,00 денари, согласно Буџетот на РСМ за 2023 година („Сл.весник на РСМ“ 232/2022 од 27.12.2022 година). Во текот на годината, Буџетот на Инспекциски совет е намален на 30.482.000,00 денари, по барање на Советот, и тоа во најголем дел се должи на намалување на износ од 13.932.000,00 денари од причина што реализацијата на планирана активноста за развој на процесот на инспекциски надзор на системот Е-инспектор (трета фаза, вклучување на останати служби) ќе зависи директно од процесот на реорганизација и оптимизација на инспекциските служби кој се одвива како дел од сеопфатниот процес на реорганизација на јавната администрација и овие останати служби ќе бидат предмет на вклучување во електронскиот систем Е-инспектор, во зависност од крајниот исход на реорганизацијата, намалување на износ од 5.800.000,00 предвидени за Осовременување на хардверската подготовка во преостанатите 12 инспекциски служби, од причина што не е започнат Развојот на модулите за овие 12 инспекциски служби и Совет нема оправданост за да започне постапка за јавна набавка на останатата опрема, односно решенија за за печатење во возила. Буџетот од 30.482.000,00 денари е реализиран со 91.44%, односно реализирани се 27.871.565,00 денари и тоа: 22.844.695,00 денари за Плати и надоместоци на вработените, 4.296.033,00 денари за Стоки и услуги и 730.837,00 денари за Капитални расходи. Во 2024 година Инспекциски совет ќе располага со буџет од 40.551.000,00 денари, согласно Буџетот на РСМ за 2024 година (Сл.весник на РСМ 283/2023 од 28.12.2023 година) распределен на соодветни групи на расходи прикажани во Табела 13 Буџет на Инспекциски совет за 2024 година. Одобрениите средства ќе бидат доволни за трошоците за редовното работење на Советот, доразвивање на системот „Е-инспектор“, како и за одржување и хостирање на системот „Е-инспектор“ и платформата за е-учење ЛМС.

Табела 13 Буџет на Инспекциски совет за 2024 година

РБР	Опис	Расходи од Буџет
1.	Плати и надоместоци на вработените	26.348.000,00
2.	Стоки и услуги	7.560.000,00
3.	Капитални расходи	6.643.000,00
ВКУПНО		40.551.000,00

V. ЗАКЛУЧОЦИ

Во Годишниот план за работа на Советот за 2024 година, се идентификувани четири ризици, чие појавување може да влијае на загрозувањето на редовното работење и остварувањето на планираните цели и резултати. Тие ризици се:

- Ненавремено и нецелосно функционирање на дигиталната платформа „е-Инспектор“
- Ненавременото и нецелосното пополнување на работните места во согласност со Актите за организација и систематизација на работните места во Инспекцискиот Совет.
- Неусогласеност на материјалните закон со Закон за инспекциски надзор и
- Оневозможување на процесот на стручно усовршување и обука на инспекторите и кандидатите за инспектори

Спроведувањето на Планот за работа во 2024 година, сериозно ќе зависи од појавата на ризици кои го загрозуваат редовното работење.

Недоволна екипираност на Инспекцискиот совет, претставува сериозен и најголем ризик кој може да влијае на ефикасноста и ефективноста на извршување на обврските кои произлегуваат од Законот за инспекциски надзор. Во моментот на изготвување на овој Извештај во стручната служба на Советот се пополнети 13 работни позиции (од кои две се во мирување), иако се систематизирани 38 работни места. Тоа значи дека Советот во текот на 2024 година треба да функционира со само 10 пополнети работни позиции во стручно-административната служба (од кои 1 во мирување и 1 Генерален секретар), што претставува сериозен ризик при остварување на ефикасноста и ефективноста на извршување на обврските кои произлегуваат од Законот за инспекциски надзор. Инспекцискиот совет има потреба од итно зајакнување на човечките капацитети, во сите 3 сектори и независното Одделение за финансиски прашања.

Сепак, како што може да се заклучи од презентираниите информации во овој Извештај, Советот во 2023 година, не само што успеал добро да се справи со предвидените ризици, тоа уште подобро го направил и со непредвидениот ризик, ја проширил соработката со повеќе домашни и странски институции и институции од невладиниот сектор, како и имајќи го во предвид успешното координирање со платформата Е-инспектор, која ја развива од година во година.

Врз основа на сето погоре, Советот им препорачува на Собранието на РСМ и на Владата на РСМ да го разгледаат Годишниот извештај за работа на Инспекцискиот совет за 2023 година, како материјал за информирање.